

BIBLIOTHECA PUBLICA

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W KIELCACH

BIBLIOTHECA PUBLICA

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W KIELCACH

2009

Opracowanie redakcyjne
Andrzej Maćkowski
Katarzyna Zaręba-Kowalczyk

Korekta
Zespół

Opracowanie graficzne, skład i łamanie
Marek Maksymiuk

Druk i oprawa
Drukarnia PANZET

© Copyright by Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach, 2009

ISBN: 978-83-920568-1-7
ISBN: 978-83-61240-56-3

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach
25-406 Kielce, ul. M. Konopnickiej 5, tel. 041 362 70 13; 368 54 09
fax 041 362 61 15; e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

Drukarnia PANZET
25-390 Kielce, ul. Dymińska 38
tel. 041 361 26 31; www.panzet.com.pl
biuro@panzet.com.pl

Spis treści

- 5 Andrzej Maćkowski *Biblioteka otwarta*
- HISTORIA I STATYSTYKA**
- 7 Katarzyna Zaręba-Kowalczyk *Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach za lata 2002-2008*
- 29 Anna Szalkowska *Od MAK-a do MATEUSZA*
- BIBLIOGRAFIA**
- 31 Iwona Majewska *Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach na łamach prasy w latach 2001-2007*
- FORMY PRACY**
- 41 Bożena Iwan *Biblioterapia w miejskiej bibliotece*
- 45 Mira Sabat *Miejskie konkursy plastyczne na ilustracje do książek*
- 47 Agata Zając *Święty Krzyż w literaturze – refleksja na temat wystawy*
- 49 Edyta Bafia *„Galeria na deptaku”*
- 53 Elżbieta Szczygieł *Scenariusz imprezy pt. „Akademia Pana Kleksa”*
- SYLWETKI**
- 57 Mira Sabat – *malarstwo, poezja*
- Z PODRÓŻY**
- 61 Katarzyna Zaręba-Kowalczyk *Vancouver Public Library*
- 63 *Pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, 2009 r.*

Biblioteka otwarta

To Twoje Czytelniku małe miejsce na ziemi, jedno z wielu, w którym przebywając stajesz się uprzywilejowanym mieszkańcem globalnej wioski, które Twoja oświecona społeczność darowuje Ci do osiągnięcia osobistych celów i życiowych aspiracji. To otwarta publiczna przestrzeń, w niej obywatel wolny od jakichkolwiek nacisków informuje się, kształci i bawi. W wizji biblioteki otwartej, powoli stającą się naszą praktyką, każdy powinien znajdować powody różnej natury do częstego jej odwiedzania, nie natrafiając na żadne fizyczne ograniczenia. Ta otwartość biblioteki w zewnętrznej formie winna niejako „zasysać” człowieka wprost z ulicy, a jej wnętrze, organizacja i aranżacja zachęcać do intelektualnego samodoskonalenia na różnych poziomach zaawansowania, bez limitu wieku – od dzieciństwa po starość.

Nowoczesna biblioteka publiczna, najbardziej spektakularnie otwarta przez Internet, nakierowuje się pod presją czasu na czytelnika aktywnego, precyzyjnie określającego swoje potrzeby, umiejącego poruszać się samodzielnie pośród półek bibliotecznych, ale także wśród innych, na innych nośnikach – utrwalonych zbiorów. Zalew wszelkiego rodzaju informacji, często ich nieweryfikowalność stawiają nowe wymagania bibliotekarzom. Są oni coraz bardziej profesjonalnymi doradcami w technice i technologii wyszukiwania nowych informacji, mniej opisując treść czy przydatność poszczególnych pozycji. W tym ostatnim zakresie, acz pod innymi rygorami, działają biblioteczni biblioterapeuci. Czytelnik najmniejszej nawet kieleckiej biblioteki, jeśli tylko zechce, może być czytelnikiem wszystkich bibliotek świata za sprawą sieci internetowej właśnie. Poprzez nią zajrzy „z domu” do katalogu wybranej placówki, zarezerwuje książkę, przeczyta opinie o nowościach.

Sieć miejskich bibliotek publicznych w Kielcach w ostatnim czasie zmienia się w sposób zasadniczy, szerzej o tym w dalszych rozdziałach publikacji. Czytelnicy w praktyce ocenią rozległość, zalety i braki tej zmiany. Marzeniem naszym jest, myślę że do zrealizowania w ciągu najbliższych kilku lat, organizacja Biblioteki Głównej, stanowiącej centralny ośrodek miejskiej sieci bibliotek publicznych. Wydawnictwo BIBLIOTHECA PUBLICA podsumowuje pewien etap rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, a jednocześnie nakreśla wizję przyszłości, w przekonaniu, że choć technika i postęp tak rewolucjonizują nasz ogląd świata – miejsce na książkę ostatecznie się na zawsze miejscem spotkań ludzi i idei.

Andrzej Maćkowski

HISTORIA I STATYSTYKA

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk

Sprawozdanie z działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach za lata 2002-2008*

Struktura organizacyjna

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach powołana została Uchwałą nr 977/2002 Rady Miejskiej w Kielcach 28 lutego 2002 roku i wpisana do Rejestru instytucji kultury pod pozycją 7/02 z datą 24 kwietnia 2002 roku. Powstała z wydzielenia 12 filii bibliotecznych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach; filia na Barwinku pozostała w strukturze WBP.

MBP od 1 maja 2002 roku rozpoczęła swoją działalność jako odrębna instytucja. Osobą upoważnioną do podejmowania czynności prawnych został Radosław Wojewódzki – pełnomocnik Zarządu Miasta do spraw utworzenia miejskiej biblioteki. Zorganizowane zostało biuro: administracja, księgowość, stanowisko ds. gromadzenia i opracowania zbiorów oraz stanowisko ds. udostępniania zbiorów – instruktor. Od 1 czerwca tegoż roku na stanowisko dyrektora powołany został Marek Gębski. W kwietniu 2003 roku w wyniku konkursu dyrektorem został Andrzej Maćkowski. W ciągu 5 lat struktura MBP była modyfikowana, w miarę konieczności powstawały nowe działy: automatyzacji i informatyzacji oraz gromadzenia i opracowania zbiorów, a także stanowisko zastępcy dyrektora.

Sieć i baza lokalowa

Uzupełnieniem istniejącej sieci filii bibliotecznych było utworzenie w lutym 2005 roku nowej placówki Pod Dalnią w zachodniej części Kielc. Filia nr 13 wyposażona została w nowoczesny sprzęt, meble, komputery, ksero i skaner. W minionym okresie wszystkie filie poprawiły swoje warunki lokalowe. Najbardziej widoczne i radykalne zmiany nastąpiły w 2005 roku w filii nr 11 (Osiedle Świętokrzyskie). Obecnie placówka mieści się w budynku

* Sprawozdanie zawiera najważniejsze przedsięwzięcia i wydarzenia. Często były to nowe, ciekawe inicjatywy, ale też i kontynuacja pracy sprzed 2002 roku, kiedy to filie pracowały w strukturze WBP.

MBP filia nr 13, 2005 r.

MBP filia nr 11, 2005 r.

MBP filia nr 3, 2006 r.

MBP filia nr 2, 2008 r.

MBP filia nr 8, 2009 r.

Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 14 i zajmuje powierzchnię 402 m². Filia ta została nowocześnie wyposażona z wydzielonym Oddziałem dla dzieci oraz Pracownią Biblioterapii. W 2006 roku poszerzony został i gruntownie wyremontowany lokal filii nr 3 przy ul. Jagiellońskiej (235 m²). W jej wnętrzach urządzono też Oddział dla dzieci. W 2008 roku filia nr 2 (Osiedle Podkarczówka) została przeniesiona do wyremontowanego lokalu Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 15. W marcu 2009 roku filia nr 8 została przeniesiona z ul. Żeromskiego na Osiedle Barwinek do zaadaptowanych i wyremontowanych pomieszczeń w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 16. Przez co został rozwiązany problem braku biblioteki na Barwinku, po przeprowadzeniu Mediateki do nowego budynku WBP przy ul. Ściegiennego. Z funduszy spółdzielni mieszkaniowych i MZB przeprowadzono remonty w wielu obiektach filialnych:

- w filii nr 5 (lokal Świątokrzyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej) wykonano nową elewację budynku, wymieniono okna i drzwi oraz poprawiono schody,
- w filii nr 10 (budynek Spółdzielni Mieszkaniowej Bocianek) wykonano nową elewację, wymieniono okna i drzwi oraz instalację centralnego ogrzewania,
- w filiach nr 4 i nr 12 (lokale Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej) wykonano nową elewację budynków oraz wymieniono okna i drzwi,
- w filii nr 9 (budynek pod zarządem MZB) wykonano nową elewację, wymieniono okna, zbudowano podjazd dla niepełnosprawnych,
- w filii nr 7 (budynek pod zarządem MZB) wymieniono okna.

Aktualnie 9 filii bibliotecznych, które znajdują się na parterze, przystosowanych jest dla osób niepełnosprawnych, a w 2 innych istnieje możliwość wjazdu wózkiem inwalidzkim. Ze środków własnych MBP wszystkie filie wymalowano i wykonano w nich inne niezbędne remonty; w filii nr 6 (ul. Wikaryjska) wymieniono ponadto okna. W wielu filiach zmienione zostało wyposażenie w meble, głównie lady biblioteczne, krzesła, regały i stoliki. Założono też alarmy. W 1. półroczu 2008 roku wykonano remont podłogi i malowanie w filii nr 5. Nie rozwiązany jest nadal problem lokalu dla biblioteki głównej. Przyrzeczony przez władze miasta zabytkowy budynek synagogi, w którym mieści się obecnie Archiwum Państwowe, nadal jest przyszłością dla Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Komputeryzacja i automatyzacja

Pierwszy komputer został zakupiony do sekretariatu MBP w 2002 roku. Następnie 3 zestawy do księgowości, administracji i Działu Gromadzenia. W miarę upływu lat komputeryzowane były filie biblioteczne. W roku 2003 filie nr 5, 10 i 12 wyposażono w zestawy komputerowe z dostępem do Internetu. Okresem przełomowym były lata 2006-2007 i 1. półroczu 2008 roku, kiedy to zakupiono zestawy komputerowe, serwery, czytniki kodów kreskowych, programy do kodowania książek i inne urządzenia peryferyjne do stacji roboczych. W końcu 2008 roku MBP posiadała już 87 stacji komputerowych, w tym 59 w filiach, wszystkie z dostępem do Internetu. Łącznie na zakup sprzętu komputerowego wydatkowano w latach 2005-2008 kwotę ponad 267 tys. zł.

W listopadzie 2005 roku w MBP rozpoczął się proces tworzenia komputerowych baz danych. Zbiory filii wprowadzane były w sposób uproszczony i dotyczyły nabytków do 2002 roku. Prace te wykonywali bibliotekarze w filiach. Książki zakupione od 2002 roku opracowane były centralnie w pełnym opisie przez pracowników Działu Gromadzenia i Opracowania. Wszystkie rekordy wpisywane były początkowo w MAK-u BN, następnie przekonwertowane w czerwcu 2005 roku na MARCA 21. Od tej pory opisy sporządzane były w tym formacie. W grudniu 2007 roku rozpoczął się proces przechodzenia na system biblioteczny MATEUSZ.

Program ten obejmuje wszystkie funkcje biblioteczne, czyli: wypożyczanie, ewidencję zbiorów, opracowanie, skonstrum, statystykę i obsługę czytelników. Najważniejsze jednak jest to, iż może funkcjonować w systemie rozproszonym, z możliwością rezerwacji książek przez stronę internetową.

Komputeryzacja i automatyzacja MBP to nie tylko sprzęt, ale również bibliotekarze, którzy bardzo szybko opanowali obsługę komputerów, poznali wiele czynności z pakietu MS OFFICE, nauczyli się opracowania zbiorów w MAK-u w formacie MARC 21 oraz obsługi programu MATEUSZ.

Większość z nich biegle posługuje się wyszukiwaniem danych w Internecie. W naszej bibliotece w ostatnich latach wiele czynności administracyjnych i merytorycznych odbywa się elektronicznie. Normą stały się codzienne kontakty pomiędzy filiami, dyrekcją i działami merytorycznymi i administracyjnymi za pomocą poczty elektronicznej lub skypa.

Ten ogromny postęp w codziennej pracy przyczynił się do szybkiego wprowadzenia opisów książek – 98% wszystkich zbiorów w 3 lata, we wszystkich filiach – łącznie ponad 300 tys. rekordów.

Do końca 2008 roku filie nr 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 zostały całkowicie zautomatyzowane, w marcu 2009 roku dołączyły filie nr 1 i 2, w maju włączyła się do systemu MATEUSZ filia nr 5. Prace w filiach nr 4 i 6 są na tyle zaawansowane, iż w sierpniu 2009 roku zostaną one podłączone do MATEUSZA. Końcowym etapem będzie uruchomienie na stronie internetowej MBP katalogu online z możliwością rezerwacji wypożyczeń w zautomatyzowanych filiach.

Działalność informacyjno-bibliograficzna i wydawnicza

W roku 2004 opracowana została strona internetowa MBP w Kielcach przez Piotra Łomińskiego – pracownika WBP. Strona stale jest modyfikowana i uzupełniana m.in. o galerię zdjęć, informacje o imprezach i różnych przedsięwzięciach.

W latach 2002-2008 udzielono 443 894 informacji (rzeczowych, bibliotecznych i bibliograficznych) czytelnikom indywidualnym. Udostępniono na miejscu 1 385 226 książek, czasopism i zbiorów specjalnych. W tym czasie zanotowano 2 837 842 odwiedzin (568 871 w czytelnich i 2 268 971 w wypożyczalniach).

W latach 2004-2008 opublikowano:

- *Rodzina i szkoła wobec przemocy – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach)*. Zestawienie jest wyborem książek popularnonaukowych i z literatury pięknej, obejmujących zagadnienia dotyczące przemocy, agresji i patologii we współczesnym świecie. Opracowanie: Anna Szalkowska i Ewa Sobczyńska-Niebudek. Rok wydania 2004;
- *Biblioteki w Kielcach – Informator rok 2004*. Zawiera: dane informacyjne dotyczące bibliotek publicznych, pedagogicznych, nauczycielskich, uczelnianych, naukowych i branżowych. Informator zawiera wiadomości na temat rodzaju zbiorów, profilu gromadzenia,

```

AUT: Świderkówna, Anna (1925- )
TYTUŁ/ODP: Siedem Kleopat / Anna Świderkówna.
NRW: Mjgd. 3.
WYD: Warszawa : "Bellona" : "Wiedza Powszechna", 1999.
OBJ: 291, [1] s., [32] s. tabl. : il., fot., portr. : 21 cm.
DOB: Bibliogr. s. 261.
PRZEDMIOT: Helenizm - biografie
PRZEDMIOT: Kobieta - biografie - 4-1 w. p.n.e.

dokument 207125 (1/3)----- WVSZUKIWANIE *****
maska nr 2: z nazwaniami
F1 HELP F2 HAS- F3 HAS+ F4 POPRZ. F5 HAST. F6 ZHACZ F10 KODCZ
uprou.: 2004.06.12 (ost. mod.: 2004.12.14)
baza: Przewodnik

```


Znakowy i graficzny interfejs tej samej pozycji książkowej w systemie MAK i MATEUSZ

- oprogramowania, katalogów i zasad korzystania ze zbiorów. Opracowanie: Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, redakcja Andrzej Maćkowski. Rok wydania 2004;
- *Jan Paweł II (18.05.1920 – 02.04.2005) – zestawienie bibliograficzne ze zbiorów MBP.* Opracowanie: Anna Szalkowska, współpraca Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, konsultacja Andrzej Maćkowski. Rok wydania 2005;

- *Zagrożenia, przemoc, uzależnienia – biblioterapia i profilaktyka – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach)*. Zestawienie towarzyszące wystawie (wrzesień 2005). Opracowanie: Anna Szalkowska i Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, współpraca Ewa Sobczyńska-Niebudek. Rok wydania 2005;
- *Święty Krzyż w literaturze – Świętokrzyskie Milenium 2006 – zestawienie bibliograficzne (wybór ze zbiorów MBP w Kielcach)*. Wydawnictwo towarzyszące wystawie poświęconej Milenium Świętego Krzyża. Opracowanie: Agata Zając, współpraca Renata Sztandera, konsultacja Andrzej Maćkowski. Rok wydania 2006;
- *Pisarze polscy pół żartem – pół serio. W 100. rocznicę urodzin Eryka Lipińskiego – katalog wystawy*. Scenariusz wystawy i opracowanie katalogu: Agata Zając. Rok wydania 2008;
- Iwan Bożena : Biblioterapia w Miejskiej Bibliotece Publicznej // *Poradnik Bibliotekarza* 1/2008, s. 29-30;
- Maćkowski Andrzej : Biblioteka otwarta // *W: Rola biblioteki w społeczeństwie informacyjnym: konferencja z okazji Jubileuszu 15-lecia Wyższej Szkoły Handlowej im. Bolesława Markowskiego w Kielcach 12.06.2008 r.* Kielce, 2008, s. 49-51.

Gromadzenie zbiorów, selekcja, ewidencja

Profil zbiorów w filiach ma charakter popularny o przewadze humanistycznym. Literatura piękna polska i obca – około 45%, popularnonaukowa – 40% i 15% książki dla dzieci i młodzieży do lat 15 (literatura piękna i popularnonaukowa).

Oprócz książek gromadzone są zbiory specjalne:

- „Książka mówiona” dla niewidomych i niedowidzących zlokalizowana w filii nr 9 w liczbie 575 tytułów (2248 sztuk kaset magnetofonowych i płyt CD);
- „Akademicka półka” gromadzi od 2003 roku wydawnictwa uczelni kieleckich: Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego, uczelni prywatnych oraz Kieleckiego Towarzystwa Naukowego (łącznie 753 wol.);
- Kieleckie Kroniki Filmowe;
- filmy (DVD, VHS, płyty CD);
- zbiory do nauki języków – około 3000 wol., multimedia oraz czasopisma lingwistyczne;
- zbiory regionalne o Kielcach, katalogi wystaw, dokumenty życia Kielc;
- judaika – wydawnictwa książkowe dotyczące historii kultury społeczności żydowskiej głównie z Kielc;
- wydawnictwa dotyczące biblioterapii (literatura popularnonaukowa i piękna na temat uzależnień, patologii i zagrożeń).

W ciągu 7 lat (od 2002 do 2008 roku łącznie) przybyło 67 642 wol. książek i zbiorów specjalnych, w tym z zakupu – 33 030 wol. na kwotę 650 575 zł. Ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymaliśmy kwotę 172 648 zł, za którą zakupiono 6904

wol. książek + 166 jednostek ewidencyjnych zbiorów specjalnych. Najwięcej książek przybyło w 2007 i 2008 roku. Łącznie do inwentarzy wpisano 25 517 pozycji. Zakupiono 15 257 wol. książek i zbiorów specjalnych, łącznie na kwotę 296 101 zł.

Znaczącymi przybytkami są dary książkowe od czytelników. W latach 2002-2008 filie przyjęły i wpisały do inwentarzy 19 581 wol., co stanowi 28,9% wszystkich przybytków. Są to głównie popularne pozycje z literatury pięknej, popularnonaukowej i lektury. Przybytki darów książkowych od czytelników były w większości przypadkowe: niejednokrotnie czytelnicy ofiarowywali całe biblioteczki domowe (likwidowane biblioteki bliskich) lub często zbiory „piwniczne”. Dlatego też książki zniszczone lub bez wartości dla bibliotek nie były przyjmowane.

Księgozbiory MBP w Kielcach (lata 2002-2008)

Filia / Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nr 1	26 500	26 567	26 757	26 976	26 797	27 192	25 082
Nr 2	22 959	22 995	23 324	23 176	22 377	22 823	20 718
Nr 3	24 600	25 670	25 915	26 438	26 617	27 012	25 603
Nr 4	14 531	14 569	14 137	14 355	13 691	14 159	12 960
Nr 5	45 125	46 033	45 771	46 192	46 033	46 577	46 063
Nr 6	12 333	11 607	11 789	11 682	11 715	11 958	11 018
Nr 7	26 203	26 199	26 146	26 129	26 343	27 016	26 136
Nr 8	23 820	24 094	24 358	24 256	24 672	24 695	24 269
Nr 9	32 156	31 093	30 407	30 773	30 384	31 320	29 679
Nr 10	21 466	21 453	21 734	22 140	21 799	22 798	21 452
Nr 11	25 880	26 010	26 328	26 957	27 168	27 453	27 412
Nr 12	30 658	31 310	31 188	31 176	31 341	32 234	29 408
Nr 13	0	0	2 887	6 895	7 861	8 621	9 204
Dz.Ud.	41	326	419	688	748	821	888
Ogółem	306 272	307 926	311 160	317 833	317 546	324 679	309 892

Księgozbiór i prenumerata czasopism MBP w Kielcach (lata 2002-2008)

Rok	Przybyło książek	W tym zakup	Wydatkowana kwota	Zakup do lat 15	Zakup na 100 mieszkańców	Ubyło w roku wol.	Prenumerata czasopism – tytułów
2002	5 984	2 596	51 982	477	1,00	4 477	104,0
2003	7 234	4 035	89 247	906	1,90	5 458	147,0
2004	9 869	3 183	56 535	805	2,00	6 534	132,0
2005	11 822	5 217	100 889	1 180	2,00	4 322	122,0
2006	7 216	2 745	55 821	1 065	1,32	7 470	113,0
2007	16 242	8 350	154 008	2 326	4,04	8 848	111,0
2008	9 275	6 907	142 093	1 530	3,36	23 902	107,0
Ogółem / Średnia	67 642	33 033	650 575	8 289	2,23	61 011	119,4

Opracowanie zbiorów

MBP w Kielcach w 2002 roku przyjęła system opracowania w MAK-u BN. Wszystkie nabytki katalogowane były w MAK-u i umieszczane na stronie internetowej MBP jako katalog centralny. W końcu 2005 roku przystąpiliśmy do całkowitego tworzenia baz katalogowych w MAK-u dla wszystkich filii. Zamknięte zostały katalogi kartkowe w filiach.

Znowu biblioteki przeżywały zmianę UKD – reklasyfikację zbiorów na UKD UD CPO 58. W związku z tym konieczne było przygotowanie schematu układu książek na półkach.

Zasadniczą zmianą w opracowaniu książek jest zastosowanie od 1 stycznia 2008 roku centralnej akcesji prowadzonej w systemie MATEUSZ w module KASIA, co wiąże się z centralnym opracowaniem i katalogiem.

Od 2002 roku do 1. półrocza 2008 przeprowadzono łącznie 15 skontrów tradycyjną metodą. Każde wymagało zamknięcia biblioteki około 1 miesiąc. Od roku 2009 skontra będą odbywać się w systemie MATEUSZ jedynie przez kilka dni. Będzie to dla MBP wydarzenie przełomowe, bowiem dotychczas skontra były prawdziwą „zmorą” prac bibliotecznych.

Udostępnianie zbiorów

Czytelnicy i wypożyczenia

W roku 2002 w MBP zarejestrowanych było 40 154 czytelników. W końcu 2008 roku tylko 28 300 czytelników.

Wypożyczono na zewnątrz w 2002 roku – 977 582 zbiorów, w 2008 roku – 573 732 wol.

Struktura czytelników na przestrzeni lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Według wieku i wykonywanych zajęć najczęściej korzysta z biblioteki czytelników w przedziale wiekowym do 24 lat (dzieci, młodzież szkolna i studenci), co stanowi 56,7% ogółu czytelników. Wbrew ogólnemu mniemaniu emeryci i renciści nie stanowią najliczniejszej grupy czytelników bibliotek publicznych. To zaledwie 7,1% osób powyżej 60 lat.

Pomimo, że statystycznie przybywa ludzi z wykształceniem wyższym i średnim oraz „wcześniejszych emerytów”, nie zwiększa to czytelnictwa.

Niestety, notujemy nadal spadek liczby czytelników i wypożyczeń. Główny powód związany jest z niżem demograficznym i emigracją oraz z tendencją poszukiwania informacji w sposób uproszczony i szybki. Czytelnicy chętniej poszukują odpowiedzi na swoje pytania w Internecie niż w książkach. Ponadto pęd życia, zmiana stylu pracy, poświęcanie wolnego czasu na zajęcia związane z wykonywanym zawodem nie sprzyjają rozwojowi czytelnictwa. Czytelnicy sięgają po literaturę naukową i popularnonaukową głównie w celu poprawienia swojego statusu zawodowego, a nie po to, aby rozwijać pasję i intelekt. Dlatego też spośród literatury popularnonaukowej czytelnicy poszukują głównie: poradników, materiałów do nauki języków oraz podręczników. Dzieci chętniej siadają przed komputerem niż z książką w rękę. Często jest to brak nawyku czytania, ale też brak „mody” na czytanie.

*Tomasz Gumuła, lat 5
Praca nagrodzona w konkursie „Kochany zwierzyniec”, 2009 r.*

Elżbieta Szczygieł prowadzi imprezę „Akademia Pana Kleksa”, 2007 r.

Zaobserwowane wybory czytelnicze są następujące:

- czytelnicy poszukują najnowszych wydań książek nagrodzonych lub umieszczanych na listach bestsellerów. Stale dopytują się o nowości wydawnicze z literatury pięknej i popularnonaukowej promowane w mediach;
- wciąż nie słabnie zainteresowanie polską literaturą współczesną;

Liczba czytelników (lata 2002-2008)

Filia / Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nr 1	2 742	2 745	2 722	2 510	2 314	2 047	1 972
Nr 2	2 939	2 932	2 856	2 216	1 866	1 780	1 845
Nr 3	4 510	4 416	4 350	3 895	3 140	3 100	2 873
Nr 4	1 616	1 617	1 467	1 326	1 267	947	795
Nr 5	5 507	5 550	5 585	5 188	4 701	4 099	3 614
Nr 6	516	519	495	527	501	494	457
Nr 7	4 725	4 506	4 305	4 416	3 917	3 448	3 048
Nr 8	2 724	2 589	2 497	2 371	2 020	1 746	1 625
Nr 9	2 906	2 984	2 846	2 626	2 358	2 295	1 960
Nr 10	2 955	3 207	3 244	3 276	2 965	2 890	2 966
Nr 11	3 570	3 570	3 328	3 018	2 692	2 544	2 355
Nr 12	5 424	5 483	5 404	5 179	4 337	4 105	3 970
Nr 13	–	–	–	756	845	865	765
Dz.Ud.	20	50	42	42	40	50	55
Ogółem	40 154	40 168	39 141	37 346	32 963	30 410	28 300

Struktura czytelników według wieku (lata 2002-2008)

Rok	Liczba czytelników	do lat 15	16-19 lat	20-24 lat	25-33 lat	45-60 lat	pow. 60 lat
2002	40 154	8 425	8 758	9 425	8 071	3 763	1 712
2003	40 168	8 238	7 767	9 749	8 519	4 003	1 892
2004	39 141	7 838	6 770	9 705	8 582	4 249	1 997
2005	37 346	7 407	6 281	9 060	8 484	4 051	2 063
2006	32 963	6 375	5 202	8 085	7 541	3 787	1 973
2007	30 410	5 582	4 528	7 074	7 373	3 693	2 160
2008	28 300	4 910	3 888	6 401	7 097	3 680	2 324
Ogółem	248 482	48 775	43 194	59 499	55 667	27 226	14 121

Struktura czytelników według zajęcia (lata 2002-2008)

Rok	Liczba czytelników ogółem	P robotnicy	R rolnicy	U umysłowi	M młodzież	S studenci	inni	Nz niezatrudnieni
2002	40 154	1 639	10	5 639	18 239	7 380	1 145	6 102
2003	40 168	1 719	6	5 692	17 128	7 787	1 243	6 593
2004	39 141	1 739	7	5 886	15 769	7 758	1 249	6 733
2005	37 346	1 630	9	5 711	14 593	7 513	1 202	6 688
2006	32 963	1 452	15	5 277	12 387	6 728	987	6 117
2007	30 410	1 381	5	5 238	10 820	6 001	1 014	5 951
2008	28 300	1 377	5	5 400	9 298	5 513	1 062	5 645
Ogółem	248 482	10 937	57	38 843	98 234	48 680	7 902	43 829

Wypożyczenia (lata 2002-2008)

Filia / Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nr 1	68 524	68 254	69 039	65 258	60 794	48 480	46 606
Nr 2	110 797	105 134	88 385	53 011	32 958	27 469	28 887
Nr 3	98 144	97 075	92 539	80 161	51 537	63 017	54 281
Nr 4	43 600	44 536	45 421	43 050	38 186	30 423	24 376
Nr 5	132 069	122 763	127 468	100 294	94 791	98 230	81 103
Nr 6	11 739	11 774	11 394	11 296	9 537	9 461	7 593
Nr 7	94 108	90 123	80 200	83 363	79 615	69 421	56 409
Nr 8	57 463	55 318	50 727	46 192	35 544	29 902	30 503
Nr 9	50 382	48 779	43 059	37 013	37 656	44 140	39 309
Nr 10	82 875	75 537	67 413	68 387	65 772	61 301	52 770
Nr 11	81 732	77 569	73 800	56 142	53 348	49 557	49 050
Nr 12	145 964	143 976	136 838	122 741	105 025	98 842	85 994
Nr 13	–	–	–	14 315	26 813	24 467	16 584
Dz.Ud.	185	458	431	650	612	656	267
Ogółem	977 582	941 296	886 714	781 873	692 188	655 366	573 732

- utrzymuje się bardzo duże zainteresowanie książkami, które zostały zekranizowane;
- kobiety poszukują głównie powieści obyczajowych, biografii popularnych ludzi, roman-
sów, powieści psychologicznych;
- mężczyźni preferują kryminały, powieści sensacyjne, wojenne, literaturę faktu i książki
historyczne, głównie jednak z najnowszej historii lub polityczne;
- jednakowym zainteresowaniem cieszą się książki podróżnicze, jak. np. Tony’ego Halika,
Beaty Pawlikowskiej, Wojciecha Cejrowskiego;
- coraz więcej osób poszukuje oryginalnych tekstów, zwłaszcza w języku angielskim, nie-
mieckim i francuskim;
- nadal trwa zainteresowanie wydawnictwami do nauki języków obcych, głównie najnow-
szymi wydaniem kursów językowych z płytami i kasetami;
- młodzież szkolna i studenci dopytują się w przewadze o lektury, podręczniki, książki do
nauki, poszukują lektur i opracowań historycznoliterackich;
- zaobserwowaliśmy zapotrzebowanie na różne wydawnictwa przygotowujące do nowej
matury: kompendia wiedzy, testy, analizy literackie, zbiory zadań;
- coraz więcej czytelników poszukuje książek z dużą czcionką lub „książek mówionych”;
- wśród dzieci utrzymuje się zainteresowanie najnowszymi wydawnictwami literatury piękn-
ej i popularnonaukowej z bogatymi ilustracjami i ciekawą szacie graficznej;
- dużą popularnością cieszą się książki z dziedziny fantastyki, zwłaszcza na podstawie któ-
rych powstały filmy, powieści obyczajowe i przygodowe. Niestety bardzo dużo młodych
czytelników poszukuje horrorów i książek z serii „Koszmarne Karolek”;
- wśród dzieci zdecydowanie więcej czytają dziewczęta.

Udostępnianie zbiorów w czytelnich, preferencje czytelnicze

Czytelnicy oczekują na szybką i łatwo dostępną informację na wybrany temat, a korzystający z księgozbiorów podręcznych najczęściej wyrażają chęć kopiowania wybranych fragmentów.

Wzrasta zapotrzebowanie na prasę codzienną, tygodniki społeczno-kulturalne, gazety poradnikowe prawne i inne, czasopisma z ogłoszeniami, głównie o pracy.

Młodzież coraz rzadziej zagląda do encyklopedii lub słowników, mniej też interesuje się czasopismami popularnonaukowymi. Oczekują najczęściej informacji szybkiej. Dlatego chętniej korzystają z Internetu niż z wydawnictw informacyjnych książkowych.

Dzieci i młodzież przygotowująca się do olimpiad lub konkursów poszukuje informacji w bardziej zaawansowany sposób. Sięgają do albumów, wydawnictw encyklopedycznych i różnych książek popularnonaukowych.

Czytelnie zmieniają swój charakter. Bardziej są czytelniami prasy i miejscami korzystania z Internetu.

W najmłodszej filii nr 13 czytelnia Oddziału dziecięcego ma charakter „świetlicowy”. Biblioteka zlokalizowana jest w budynku szkoły podstawowej i dlatego sprzyja takiej formie pracy.

Udostępnianie zbiorów w czytelnich, liczba odwiedzin, udzielone informacje
(lata 2002-2008)

Rok	Udostępniono na miejscu (książki, czasopisma)	Odwiedziny w czytelnich	Odwiedziny w wypożyczalniach	Udzielone informacje
2002	208 939	76 180	328 657	64 411
2003	215 977	77 043	356 536	65 682
2004	227 205	103 467	364 416	68 069
2005	225 096	91 606	354 747	73 923
2006	204 000	80 828	317 867	61 746
2007	166 590	71 989	292 450	56 030
2008	137 419	67 758	254 298	54 033
Ogółem	1 385 226	568 871	2 268 971	443 894

Obsługa niepełnosprawnych i osób trzeciego wieku

W ciągu kilku lat w filiach MBP w Kielcach rozwinęła się w sposób zasadniczy współpraca z ośrodkami szkolno-wychowawczymi oraz instytucjami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi. Bardzo cenną inicjatywą bibliotekarzy jest czytanie książek dzieciom przebywającym w Szpitalu Dziecięcym.

Coraz aktywniej pracuje wypożyczalnia „książki mówionej” zlokalizowana od 2005 roku w filii nr 9. Na koniec 2008 roku zbiory te zawierały 575 tytułów (w tym 1461 sztuk

kaset magnetofonowych i 787 płyt CD). Tego rodzaju pozycje udostępnia się osobom niewidzącym i niedowidzącym oraz dzieciom z różnymi dysfunkcjami psychofizycznymi.

W filii nr 11 w 2005 roku utworzona została Pracownia Biblioterapii. Celem jej działania jest udostępnianie książek dotyczących profilaktyki, uzależnień, przemocy, agresji i patologii czy chorób przewlekłych oraz sposobów zapobiegania im. W miarę zapotrzebowania bibliotekarze dostarczają książki do domu czytelnikom chorym i niepełnosprawnym.

Działalność kulturalno-oświatowa

Na przestrzeni kilku lat rozwinęły się różne formy pracy kulturalno-oświatowej o charakterze miejskim oraz prowadzone na osiedlach mieszkaniowych przez filie biblioteczne tam działające.

Miejskie konkursy plastyczne dla dzieci

Pierwszy konkurs pt. *Ilustracja do mojej ulubionej książki* odbył się w 2003 roku. Udział w nim wzięło 450 dzieci z klas II-V. Następne konkursy to: *Baśnie Europy* w 2004 roku, *Moje lektury* – 2005, *Legendy świętokrzyskie* – 2006, *Polscy autorzy dzieciom* – 2007, *Ożywione zabawki* – 2008.

Wszystkie konkursy mają wspólne cechy: związane są z literaturą dla dzieci, w każdym z nich bierze udział około 450-700 uczestników z młodszych klas szkół podstawowych, wyróżnione prace pokazywane są w galeriach bibliotecznych.

Konkurs „Pudełko zwane wyobraźnią”

Konkurs skierowany został przez organizatorów Stowarzyszenie Pro Arte, Miejską Bibliotekę Publiczną i Bazę Zbożową do uczniów kieleckich gimnazjów i liceów.

Napłynęło ponad 100 prac interpretujących plastycznie wybrane fragmenty poezji Zbigniewa Herberta. W listopadzie 2008 roku w Bazie Zbożowej na otwarciu wystawy pokonkursowej przeprowadzone zostały warsztaty plastyczne oraz odbył się występ Teatru *Ecce Homo*.

Galerie biblioteczne

W roku 2002 funkcjonowały następujące galerie: „Galeria na deptaku” – filia nr 12, „Galeria jednego obrazu” – filia nr 4, „Mała galeria” – filia nr 7, „Galeria fotografii” – filia nr 10. W kolejnych latach dochodziły następne: „Galeria młodych” – filia nr 5 (2003 r.), „Galeria Pod Dalnią” – filia nr 13 (2004 r.), „Galeria Wichrowe Wzgórze” – filia nr 11 (2005 r.), „Galeria ex libris” – filia nr 8 (2006 r.), „Galeria literacka” – filia nr 5 (od 2008 r.).

Łącznie w galeriach zorganizowano 391 wystaw znanych artystów plastyków i fotografików, takich jak: Krzysztof Jackowski, Zbigniew Kurkowski, Mirosław Benedyktowicz, Jacek Nowakowski, Sławomir Antoszewski, Mira Sabat, Andrzej Galiński, Sławomir Kosecki oraz Antoni Myśliwiec, Wiesław Turno, Paweł Pierściński, Janusz Buczkowski, Jerzy Kamoda, Władysław Kseń, a także młodzieży artystycznie uzdolnionej.

Znaczącą była w 2008 r. wystawa pokonkursowa prac uczniów Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Kielcach jako wynik konkursu o *Artystyczny Indeks Hestii*.

W filiach prezentowane były również prace plastyczne dzieci wykonywane podczas imprez.. Ogółem przygotowano ponad 1000 wystaw i wystawek prac plastycznych, m.in.: ilustracji do książek, filmów, portretów ulubionych zwierząt, kart okazjonalnych, tekturowych Misiaków powstałych z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia.

Wystawy zbiorów: książek, eksponatów, zbiorów specjalnych

Łącznie zorganizowano 1388 wystaw książek i innych zbiorów we wszystkich filiach.

Ważniejsze wystawy to:

- *Rodzina i szkoła wobec przemocy* ze zbiorów MBP (2004 r.). Wystawa z okazji międzynarodowej sesji w ramach Świątochrzyskich Dni Profilaktyki, zorganizowanej przez Świątochrzyskie Centrum Profilaktyki. Wystawie towarzyszyło zestawienie bibliograficzne;
- *Zagrożenia, przemoc, uzależnienia – biblioterapia i profilaktyka* (2005 r., filia nr 11). Wystawa prezentowana była podczas otwarcia Pracowni Biblioterapii; przygotowano zestawienie bibliograficzne;
- *Święty Krzyż w literaturze* (2006 r., filia nr 5) z okazji Milenium Świętego Krzyża. Pokazywano: książki, czasopisma ze zbiorów MBP, fragmenty tekstów, ryciny, dawne pocztówki i fotografie oraz ilustracje dzieci do *Legend świątochrzyskich*. Honorowymi gośćmi wystawy byli ojcowie Oblaci z klasztoru na Świętym Krzyżu – Roman Kempka i Robert Żukowski. Wystawę i zestawienie bibliograficzne przygotowała Agata Zajac;
- *Ryba z ziemniakami jest w...* (2007 r., filia nr 5) – wystawa książek zniszczonych przez czytelników;
- *Pisarze polscy pół żartem, pół serio. W 100. rocznicę urodzin Eryka Lipińskiego* (2008 r., filia nr 5). Na wystawę złożyło się 36 karykatur wybitnych postaci polskiej literatury oraz publikacje książkowe związane z działalnością Eryka Lipińskiego. Do ilustracji dołączono teksty korespondujące z poszczególnymi sylwetkami. Wystawę i zestawienie bibliograficzne z wyborem anegdot o Eryku Lipińskim przygotowała Agata Zajac;
- *Literatura w filmie, muzyce i radiu – Wojna światów* (2008 r., filia nr 5). Wyeksponowano teksty oraz ilustracje różnych wydań powieści Wellsa oraz wybranych filmów, dla których stała się inspiracją, kopie grafik, informacje dotyczące wersji muzycznych i audycji radiowych. Powodem do przygotowania wystawy przez Agatę Zajac była 110. rocznica ukazania się pierwszego wydania powieści *Wojna światów*.

„Poem – Express”

„Ekspres poetycki” jest międzynarodowym festiwalem poezji i plastyki dla dzieci i młodzieży. Uczestniczą w nim tysiące młodych ludzi z różnych stron świata. „Poetyckie plakaty”, które powstają w ramach festiwalu, ukazują jak dzieci tworzą poezję, malują obrazy czy rysunki. Inicjatywa pochodzi z Holandii, jej twórczyni Jet Manro jest założycielką fundacji Autoped.

W Polsce konkurs zawiązał w 2004 roku (Warszawa – Dom Kultury Śródmieście) wystawą finałową. W filii nr 10 MBP w Kielcach gościła ona w grudniu 2005 roku. Imprezie towarzyszyły warsztaty. W marcu i kwietniu 2007 i 2008 roku po raz kolejny prowadzone były warsztaty poetycko-plastyczne *Słowo – Obraz – Znak*, przygotowujące uczestników do eliminacji konkursu. Brało w nich udział ponad 250 dzieci w wieku od 6 do 14 lat. Zajęcia poetyckie prowadził ksiądz Grzegorz Stachura, plastyczne Iwona Stachura – nauczycielka malarstwa Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Kielcach. Z Kielc na konkurs wysłano 20 prac, z których 3 zostały wyróżnione i były prezentowane na wystawie ogólnopolskiej.

W grudniu 2006 roku odbyła się w Kielcach konferencja „Plakat poetycki – międzynarodowy projekt Poem – Express w Polsce”, zorganizowana przez Zespół Państwowych Szkół Plastycznych i naszą bibliotekę. Jet Manrho – autorka projektu wygłosiła wykład. Goście zwiedzili filie nr 3, 11 i 13 MPB oraz otworzyli wystawę prac graficznych studentów Instytutu Sztuk Pięknych Akademii Świętokrzyskiej.

Jubileusze bibliotek

- rok 2003 – jubileusz 35-lecia filii nr 12 (ul. Zagórska) z udziałem Wojciecha Lubawskiego Prezydenta Kielc, czytelników i zaproszonych gości;
- rok 2003 – jubileusz 50-lecia filii nr 5 (ul. Warszawska) z udziałem Wojciecha Lubawskiego Prezydenta Kielce, prof. Stanisława Żaka, pracowników Świętokrzyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, dyrektorów i nauczycieli pobliskich szkół;
- rok 2004 – jubileusz 20-lecia filii nr 10 (ul. M.Konopnickiej);
- rok 2005 – jubileusz 50-lecia filii nr 7 (ul. Warszawska);
- rok 2008 – jubileusz 55-lecia filii nr 5 (ul. Warszawska).

Promocje książek i spotkania autorskie

- rok 2003 (filia nr 10) – spotkanie autorskie z Kazimierą Zapałową autorką książki *Rodzina Stefana Żeromskiego w Świętokrzyskiem*;
- w latach 2003-2008 odbyły się 23 cykliczne spotkania z pisarzami kieleckimi, m.in.: Krysztyną Cel, Stanisławem Nyczajem, Tadeuszem Wiackiem, Ireną Paździerz, Władysławą Szproch, Janem Krzysztofczykiem, Pelagią Borowską, Leopoldem Wojnakowskim, Bogdanem Pasternakiem, Romualdem Bielendą połączone z kiermaszami książek;
- rok 2006 (filia nr 5) – spotkanie z dr hab. Zofią Ożóg-Winiarską autorką wierszy dla dzieci;
- rok 2007 (filia nr 9) – 2 spotkania z Tadeuszem Wiackiem autorem powieści *Marionetki*, *Pamiętnik filmowy* i *Życie w kinie*;
- rok 2007 – spotkanie autorskie: z Ireną Paździerz autorką książki *Suche liście* (filia nr 5); Michałem Płoskim autorem książki *Notatki z pustelni* (filia nr 5) oraz Karoliną Wilczyńską autorką powieści *Performens* (filia nr 9).

Dyskusyjne Kluby Książki (DDK)

Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W wyniku współpracy WBP w Kielcach z Instytutem Książki w Warszawie powstały DKK w województwie i w naszej bibliotece.

Pierwsze spotkanie DKK w filii 9 odbyło się 11 kwietnia 2007 roku, w filii nr 8 – 30 października 2007 roku i 28 maja 2008 w filii nr 2. Moderatorami grup zostały kierowniczki filii Renata Kajdan, Barbara Ząbek i Alicja Kosmała. Łącznie odbyły się 32 spotkania w filiach nr 9 (15 spotkań), nr 8 (14) i nr 2 (3), podczas których dyskutowano o książkach pisarzy współczesnych, m.in. takich jak:

Lala Jacka Dehnela związana z pobliskim Lisowem, *Herbaciarnia pod Morwami* Sharon Owens, *Zapalniczka* Joanny Chmielewskiej, *Nie zabijać pajaków* Ireny Matuszkiewicz, *Wieczór* Susan Minot, *Czarownica z Portobello* Paulo Coelho, *Dom nad rozlewiskiem*, *Powroty nad rozlewiskiem* Małgorzaty Kalicińskiej.

Święto Kielc

W czasie pierwszego Święta Kielc (22 czerwca 2004 roku) rozpoczęliśmy w parku miejskim wakacyjną zbiórkę książek dla dzieci przebywających w Szpitalu Dziecięcym przy ul. Langiewicza. Zbiórka przebiegała pod hasłem „Wywołaj uśmiech na twarzy dziecka”; zebrano ponad 1600 książek, które przekazano we wrześniu Wojewódzkiemu Specjalistycznemu Szpitalowi Dziecięcemu w Kielcach. Od tego też okresu bibliotekarze-terapeuci rozpoczęli czytanie książek dzieciom przebywającym w szpitalu.

W trakcie obchodów Święta Kielc w kolejnych latach organizowano konkursy czytelnicze, gry literackie i zabawy dla dzieci w parku, a także prezentacje prac plastycznych najmłodszych czytelników.

„Cała Polska czyta dzieciom”

Pod tym hasłem organizowane były imprezy w bibliotekach, klubach osiedlowych i ośrodkach szkolno-wychowawczych. Bibliotekarze czytali dzieciom książki, przeprowadzano konkursy. W ośrodkach specjalnych oprócz książek wykorzystywano także rysunki do kolorowania. Odbyły się m.in. następujące imprezy:

- *Czytanie na żądanie* – rok 2007 i 2008, filia nr 13 (632 osoby);
- *Mikołajkowe spotkania z bajką z przedszkolakami* – rok 2007, filia nr 5 (341 osób);
- *Środowe „Ranki-poczytarki”* – czytanie fragmentów bajek Astrid Lindgren – rok 2007, filia nr 12 (432 osób);
- *Na tropach jesieni* – rok 2008, filia nr 5 (164 osób).

Konkursy literackie, plastyczne i czytelnicze

Łącznie zorganizowano 206 konkursów dla 5843 uczestników, o różnej tematyce jako samodzielne imprezy lub towarzyszące innym większym przedsięwzięciom. Przykładowe tematy konkursów organizowanych przez filie:

- *Listopadowe różności* książkowe – konkurs czytelniczy (filia nr 11);
- *Budzimy wyobraźnię; Jestem przyjacielem mojego przyjaciela; Bocianie spotkanie; Co w trawie rośnie, gdy ma się ku wiosnie; Żaby, żabki i kijanki; Koty i ich psoty; Cała Rodzina idzie do kina* – konkursy literacko-plastyczne (filia nr 13);
- *Ciekawe i polecane* – katalog książek polecanych przez dzieci (filia nr 9);
- *Trzecie urodziny Trzynastej Rodziny* – konkurs plastyczny na album rodzinny filii nr 13;
- *Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego* – konkurs literacki (filia nr 6);
- *Przyjaciel książki* – konkurs czytelniczy (filia nr 2);
- *Podróż do Książkolandii* – konkurs czytelniczy (filia nr 6);
- *Życzenia urodzinowe dla Ani z Zielonego Wzgórza* – konkurs czytelniczy (filia nr 10).

Akcja Lato – Akcja Zima

W okresie wakacji i ferii zimowych wszystkie filie przeprowadzały imprezy dla dzieci. Imprezą prowadzoną przez wszystkie filie był rozpoczęty w 2006 roku konkurs ***Wakacyjna lektura nie musi być ponura***. Nagrodzono: największą ilość przeczytanych książek w okresie wakacji, wykonanie do dowolnej lektury ilustracji albo napisanie recenzji, dopisanie dalszego ciągu książki. Najlepsze prace umieszczone zostały na stronie internetowej MBP.

Filie zorganizowały 539 imprez w których uczestniczyło 4260 dzieci. Niektóre programy były bardziej rozbudowane, m.in.:

- *Odlot Zimowych Moli Książkowych* – konkurs w trakcie ferii zimowych (2007 rok, filia nr 12);
- *W dolinie Muminków* . Książka Tove Janson była inspiracją zajęć w czasie ferii zimowych. Bibliotekarze wspólnie z dziećmi wykonywali makietę doliny Muminków zgodną z mapą umieszczoną w książce i stworzyli postacie, które je zamieszkują. Codziennie w czasie ferii przychodziły dzieci i wspólnie się bawiły, wykonując kolejne elementy makiety (2007 rok, filia nr 13);
- *Środ@ z Internetem* – zajęcia z dziećmi z pomocą Internetu (wszystkie filie);
- *Wędrowki po świecie z legendą w duecie* – wspólne czytanie bajek z różnych stron świata, zajęcia plastyczne (2008 rok, filia nr 13);
- *Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt w województwie świętokrzyskim* – spotkanie ze specjalistą z Kieleckiej Straży Miejskiej (2008 rok, filia nr 12);
- *Kukielkowo* – inscenizowanie ulubionych bajek, budowa scenografii i kukiełek (2008 rok, filia nr 13);
- *Moje wędrowki po Polsce* – konkurs na reportaż z wakacji (2008 rok, filia nr 8).

Lekcje biblioteczne

W latach 2002-2008 filie zorganizowały 348 lekcji bibliotecznych o różnorodnej tematyce dla 7 996 dzieci, podczas których uczono m.in. korzystania z katalogu i wyszukiwania informacji. Oto przykłady:

- *Historia w przebraniu* – lekcje historii z udziałem eksponatów i przebranych w stroje historyczne bibliotekarzy, którym towarzyszyły pokazy filmów nakręconych podczas „bitew” toczonych z okazji rocznicy przez bractwa rycerskie albo prezentowane były zdjęcia (2006 , filia nr 13);
- *Cudze chwalicie, swego nie znacie. Od morza do gór* – cykl lekcji dotyczący: Tatr, Szopki Krakowskiej, Czarnego Zagłębia, Warszawy czy polskiego morza (2007 rok, filia nr 5);
- *Śladami dawnych kultur i cywilizacji* – cykl z tematami: O chińskich piktogramach, Bożym Narodzeniu w Indiach i śnieżnej królowie Gang, Egipskie hieroglify, Aztekowie, Majowie i Inkowie. Co to jest kipu? (2007 i 2008 rok, filia nr 5);
- *Karnawałowy zawrót głowy, czyli jak diabły i czarownice na Łysej Górze tańcowały* – spotkanie ze świętokrzyską Babą Jagą i głośnym czytaniem opowiadania Ireny Paździerz pt. *Wał kulturowy na Łysej Górze*; wykonywanie masek karnawałowych (2006 rok, filia nr 5);
- *Bajki ortograficzne* – głośne czytanie bajki, przypomnienie zasad ortografii, Turniej Mistrzów Ortografii (2007 rok, filia nr 5);
- *Teraz bezpiecznie* – prezentacja ciekawych zawodów przez pracownika Straży Miejskiej i policjanta. Atrakcją były psy patrolowe przyprowadzone przez przewodników (od 2006 -2008, filia nr 12);
- *Zwierzęta domowe – opieka* – cykl imprez (2004 rok, filie nr 5, 12) na temat zajmowania się zwierzętami, aby czuły się bezpiecznie i nie były agresywne. Lekcje prowadził lekarz weterynarii Bartłomiej Kabała z lecznicy „Cztery łapy”. Udział wzięły zwierzęta: suka syberiana husky o imieniu Czaka, kocica Torpeda i tchórzofretka Dzikka;
- *Czy dzieci lubią bajki? Co? Gdzie? Kiedy?* – *Szukamy informacji na różne tematy* (2006 rok, filia nr 5);
- *Co było pierwsze jajko czy kura?* – opowiadanie o zwyczajach wielkanocnych, kolorowanie pisanek (2008 rok, filia nr 5).

Inne cykle imprez

- *Cukierki* – cykl spotkań profilaktycznych (8) z dziećmi z Ogniska Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a’Paulo przeprowadzone przez Jadwigę Kieś-Kozak, bibliotekarkę z filii nr 9 (2007 r.). Podczas zajęć wykorzystano metody aktywizujące: wspólną lekturę bajki *Cukierki* i pracę z dziećmi na bazie tekstu (drama, burza mózgów, praca w grupach, gra dydaktyczna). Celem programu było przekazanie dzieciom umiejętności rozpoznania niebezpieczeństwa i odpowiedniego reagowania w sytuacji zagrożenia. Zajęcia powstały jako element szerszego programu realizowanego przez Fundację WARIA(N)T we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej;
- *Z niewielką pomocą naszych przyjaciół* – filia nr 13 w grudniu 2007 roku rozpoczęła cykl spotkań z dziećmi ze Szkoły Specjalnej nr 14 w Kielcach. Raz w miesiącu dzieci przywożone są do biblioteki na zajęcia trwające 3 godziny;

- *Jesienne spotkania z żabką Rechołką* – udział wzięło 185 dzieci z Przedszkola i I klasy Szkoły Podstawowej. Odbyło się 6 spotkań (2007, 2008 r., filia nr 11);
- *Powtórka z lektur* – dla czytelników najmłodszych konkursy, zabawy z lekturami (2007, 2008 r., filia nr 12);
- imprezy z okazji obchodów, np.: *Tygodnia Bibliotek, Światowego Dnia Kota, Dnia Matki, Dnia Poezji, Dnia Dziecka*.

W latach 2002-2008 filie zorganizowały 2 435 imprez o charakterze osiedlowym – lokalnym, w których uczestniczyło 37 680 osób, w tym również dzieci niepełnosprawne.

Odnotowano:

- 348 lekcji bibliotecznych z udziałem 7 996 dzieci;
- 90 wycieczek do bibliotek dla najmłodszych – 2 128 dzieci;
- 366 pasowania na czytelnika dla najmłodszych – 1 842 dzieci;
- 31 spotkań autorskich – 705 osób;
- 312 imprez w czasie Akcji Lato – 1 750 dzieci;
- 227 imprez w czasie Akcji Zima – 2 510 dzieci;
- 206 konkursów czytelniczych i plastycznych – 5 843 dzieci;
- 425 spotkań w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” – 5 347 dzieci;
- 26 inscenizacji teatralnych i do bajek – 593 dzieci;
- 312 innych imprez dla dzieci – 7 571 dzieci;
- 92 spotkania dla seniorów – 1 395 osób.

Ponadto zorganizowano w filiach 1 388 wystaw i wystawek:

- prac dziecięcych wykonywanych w ramach zajęć prowadzonych w filiach,
- książek z okazji różnych rocznic kulturalnych, literackich i państwowych.

Kształcenie bibliotekarzy, warsztaty, seminaria, wymiana doświadczeń, wycieczki

Bibliotekarze z MBP stale podnoszą kwalifikacje. Od 2002 roku 15 osób ukończyło studia wyższe kierunkowe, a w 2008 studia kontynuowały 4 osoby.

Ponadto prowadzone były różne formy doksztalcania i doskonalenia zawodowego, np.

- warsztaty z biblioterapii w Pracowni Biblioterapii filii nr 11:
 - a) w 2005 roku odbyły się 2 warsztaty, które prowadziła Olga Dąbrowska-Cendrowska z Instytutu Bibliotekoznawstwa Akademii Świętokrzyskiej,
 - b) w 2007 roku wspólnie z Akademią Świętokrzyską zorganizowano warsztaty z udziałem dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 33. Zajęcia prowadzili studenci V roku Zintegrowanej Edukacji Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej z Terapią Pedagogiczną pod kierunkiem wykładowcy AŚ Barbary Borowiec;
- warsztaty z pedagogiki zabawy:

- a) w 2005 roku (filia nr 12) dla bibliotekarzy pracujących z najmłodszymi czytelnikami; instruktaż z zakresu spotkań w bibliotece, wymiana doświadczeń między bibliotekarzami;
- b) następne 2 spotkania w latach 2006-2007 (filia nr 13).
- kurs komputerowy ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – profesjonalny pracownik ukończyły 4 osoby oraz 4 uczestniczyły w programie szkoleń językowych dla pracowników województwa świętokrzyskiego;
 - udział w targach edukacyjnych w Kielcach i Targach Książki w Krakowie;
 - udział w konferencjach, seminariach oraz szkoleniach organizowanych przez WBP w Kielcach i inne biblioteki w Polsce. Szkolenia związane były m.in. z wprowadzaniem nowych przepisów prawnych, nauką stosowania MAK-a;
 - udział bibliotekarzy, pracowników administracji i księgowości w kursach związanych z ochroną danych osobowych, stosowania ustawy o zamówieniach publicznych oraz zmian w ustawie o rachunkowości;
 - udział w konferencjach, seminariach i szkoleniach związanych z wymaganiami nowoczesnego bibliotekoznawstwa, m.in.:
 - w kursach *MAK* – administrator (2004 rok, CEBiD w Warszawie); *Biblioterapia z elementami terapii twórczych* (2007 rok, CEBiD w Jarocinie);
 - w konferencjach *Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionu*;
 - w konferencjach organizowanych przez Bibliotekę Narodową: *Automatyzacja bibliotek publicznych* (2006 rok, Warszawa), *Biblioteki wobec starzejącego się społeczeństwa* – 2006 rok, Bydgoszcz);
 - w konferencji *Pakiet MAK – możliwości oprogramowania i perspektywy rozwoju* (2007 rok, Kielce-Mąchocice);
 - w *II Forum Młodych Bibliotekarzy – Biblioteka przyszłości* (2007 rok, Wrocław);
 - w konferencji *Rola biblioteki w społeczeństwie informacyjnym* (2008, WSH w Kielcach);
 - w konferencji *Rozwój bibliotek publicznych w Polsce w świetle standardów europejskich* (2008 rok, Toruń);
 - w VIII Ogólnopolskiej Konferencji *Automatyzacja bibliotek publicznych* (2008 rok, Warszawa);
 - w sesji problemowej *Wielkomięskie pokolenie 50+ w świecie kultury* (2008 rok, Wrocław);
 - w konferencji *Biblioteka XXI wieku – nowoczesna architektura, pomysły aranżacji, funkcjonalne wyposażenie* (2008 rok, Kielce).

W filiach MBP odbywały się praktyki dla studentów Wydziału Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej oraz staże pracy dla absolwentów. 75 studentów, głównie Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, odbywało latach 2002-2007 praktyki wakacyjne i śródroczne. Staże pracy jako stypendia Urzędu Pracy odbyło 29 absolwentów, głównie po kierunku Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa. Prowadzono również zajęcia dla studentów Bibliotekoznawstwa AŚ i UJK z zakresu działalności MBP.

MBP wspólnie z Kołem Miejskim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i WBP zorganizowały następujące wycieczki szkoleniowe, rekreacyjne oraz spotkania:

- 1 wycieczkę do Biblioteki Głównej Politechniki Świętokrzyskiej (2003 rok),
- po 2 wycieczki do: Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (2003 rok) oraz do Biblioteki Jagiellońskiej (2004),
- 2 ogniska w Muzeum Wsi w Tokarni (2004, 2007),
- 3 wycieczki do: Kazimierza nad Wisłą (2005), Zakopanego (2006), Wrocławia, Kudowy Zdrój, Duszniki Zdrój, Góry Stołowe (2007),
- 1 spotkanie towarzyskie w Domu Środowisk Twórczych z okazji Dnia Bibliotekarza (2006).

Od MAK-a do MATEUSZA

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kielcach pierwszym skomputeryzowanym procesem było opracowanie zakupionych nowości w systemie MAK. Program MAK był wówczas najpopularniejszym programem na rynku pod względem liczby użytkujących go instytucji. Dane bibliograficzne wprowadzane były w formacie MARC BN. Wkrótce pojawiła się konieczność konwersji danych z formatu MARC BN na MARC 21 wraz ze sprowadzonymi z Zachodu systemami bibliotecznymi (INNOPAC, ALEPH, HORIZON), format ten uznano za docelowy. Do wykorzystania opisów dostępnych w Internecie i w subskrybowanym przewodniku BN potrzebna była baza w nowym formacie. W czerwcu 2005 roku dokonano konwersji danych z jednego formatu na drugi. Wtedy też zaczęto planować proces zautomatyzowania całej sieci bibliotecznej MBP, składającej się wówczas z 12 placówek. Ponieważ w programie MAK istniały ograniczenia pracy systemu w placówkach o rozproszonej strukturze, zaczęto rozważać możliwość zastąpienia go innym programem bibliotecznym.

Wśród osób zajmujących się automatyzacją bibliotek publicznych zasugerowaliśmy się zdaniem ks. mgr. Krzysztofa Goneta – współtwórcy MAK-a, dyrektora Biura ds. Rozwoju i Komputeryzacji Bibliotek Kościelnych. K. Gonet zaproponował nam program MATEUSZ – łatwy i przyjazny system, sprawdzający się głównie w placówkach o rozproszonej strukturze, a wdrożony w warszawskiej bibliotece na Bemowie. Do jego poprawnej pracy nie jest potrzebne utrzymywanie stałej łączności online z serwerem głównej biblioteki sieci. Komputery pracujące w placówkach filialnych łączą się z serwerem centralnym poprzez łącze stałe lub modemowe z częstotliwością ustaloną przez administratora sieci. Podczas połączeń przesyłane są do centralnej bazy aktualizacje wpisów dokonanych od poprzedniego połączenia oraz pobierane aktualizacje wprowadzone w tym czasie przez inne placówki sieci.

Program MATEUSZ pozwala na rejestrację wypożyczeń wszystkich materiałów bibliotecznych, prowadzenie i utrzymywanie centralnej bazy czytelników zarejestrowanych w bibliotece, wspomaganie innych operacji towarzyszących takich, jak: prowadzenie skontrum, obsługa czytelni, prowadzenie kwitariuszy, zestawienia statystyczne. System pozwala na skrócenie czasu poświęconego na rejestrację czytelników (czytelnik jest zapisywany tylko w jednej placówce) oraz wykorzystanie jednej karty bibliotecznej we wszystkich placówkach. Ponadto program MATEUSZ daje możliwość zdalnej obsługi konta, rezerwacji i zamawiania, której to funkcji program MAK nie posiadał. Stała praca autora programu Mirosława

Domańskiego nad nowymi funkcjami systemu spowodowała, że opracowane są już wszystkie moduły, niezbędne do pracy biblioteki. Pod względem możliwości program MATEUSZ dorównuje programom komercyjnym, a na jego korzyść przemawia graficzny interfejs (zamiast znakowego), co uczyniło system jeszcze bardziej przyjaznym i estetycznym. Ponieważ program MATEUSZ zachowuje standard MARC 21, wdrożenie nowego systemu bez utraty danych wprowadzonych w programie MAK, stało się możliwe poprzez konwersję.

Następnym krokiem w automatyzacji sieci był wyjazd pracowników MBP w Kielcach w ramach wymiany doświadczeń do warszawskiej biblioteki na Bemowie. Tam też przy udziale dyrektorów i informatyków obu placówek ustalono sposób postępowania, zmierzający do skomputeryzowania naszej sieci. Postanowiono opracować księgozbiory placówek w programie MAK, a następnie kolejno konwertować je do programu MATEUSZ i instalować go we wszystkich bibliotekach, scalając poszczególne opisy. W związku z potrzebą jak najszybszego wprowadzenia zbiorów poszczególnych placówek w komputerowe bazy danych, przyjęto uproszczony sposób wpisu danych bibliograficznych, dający czytelnikowi podstawowe informacje o zbiorach. W listopadzie 2005 roku we wszystkich filiach MBP rozpoczęto wpisywanie księgozbioru retrospektywnie od 2002 roku. W proces ten zaangażowani zostali pracownicy, co poprzedzone zostało cyklem szkoleń wewnętrznych na temat wypełniania w MAK-u pól, podpól i wskaźników. Dzięki dużemu zaangażowaniu zespołu w proces automatyzacji, rekordów w poszczególnych bazach katalogowych przybywało dosyć szybko. Pierwszą placówką, która wpisała swoje zbiory w bazę katalogową, była powstała w 2005 roku filia nr 13. Stała się ona jednocześnie swoistym „poligonem doświadczalnym”, gdzie pracownicy pozostałych filii zapoznawali się i oswajali z nowym programem.

Automatyzacja przebiegała zgodnie z ogólnym planem. Obecnie takie procesy, jak: gromadzenie, ewidencja, opracowanie są skomputeryzowane i odbywają się centralnie dla całej sieci. Opracowanie bieżących nabytków odbywa się w module gromadzenia KASIA, będącym integralną częścią programu MATEUSZ. Moduł ten umożliwia automatyczne pozyskiwanie opisów bibliograficznych z wielu źródeł internetowych np. z KARO oraz z innych bibliotek pracujących w programie MATEUSZ. Moduł automatycznego udostępniania zbiorów mają wszystkie filie i Dział Udostępniania.

Oprócz dostępu do katalogu na stronie internetowej czytelnik będzie miał możliwość zarezerwowania potrzebnej pozycji. Mamy świadomość, że może nas czekać wiele problemów związanych z przystosowaniem programu do wymagań i specyfiki tak dużej sieci, jaką jest MBP. Jesteśmy dobrej myśli, gdyż autor programu jest otwarty na wszelkie sugestie i w miarę potrzeb pomaga nam w wykonaniu niezbędnych operacji, a także ulepsza swój program, dopisując nowe funkcje i moduły, potrzebne dla prawidłowego funkcjonowania poszczególnych filii. Choć komputeryzacja wymaga niemałego trudu, cieszy nas zmieniający się wizerunek biblioteki, atrakcyjny przede wszystkim dla czytelnika, korzystającego z jej usług.

BIBLIOGRAFIA

Iwona Majewska

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach na łamach prasy w latach 2001–2007

Rok 2001

1. (br) : Filie pod nóż : nie ma pieniędzy na biblioteki publiczne / wylicza Wojciech Szymanowski // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2001, nr 292, s. 2
2. CIEŚLIKIEWICZ, Anna : Budżet niekulturalny : w wojewódzkich muzeach i bibliotekach zabraknie pieniędzy na pensje // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 277, s. 2
3. ĆWIELUCH, Juliusz : Miasto bierze książki : biblioteki zostają. – Il. // *Gaz. w Kielcach*. – 2001, nr 71, s. 1 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 71]
4. (E) : Książki pójdą do lamusa? : nie będzie pieniędzy, nie będzie bibliotek / mówi Wojciech Szymanowski // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2001, nr 294, s. 3
5. GERGONT, Joanna : Książkowa pustynia? / wypowiedź Wojciech Szymanowski [i in.] // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 14 grudnia, s. 1 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 292]
6. GERGONT, Joanna : Miasto analfabetów : co dalej z bibliotekami w Kielcach / wypowiedź Alojzy Sobura // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 17 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 294]
7. GERGONT, Joanna : Osiem tysięcy podpisów : listy w obronie bibliotek / mówi Małgorzata Grodzicka // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 28 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 302]
8. JOGE : Księgom z pomocą. – Il. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 29–30 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor. Świątecznej* nr 303]
9. KULTURALNY szantaż / wylicza Józef Szczepańczyk ; oprac. JULL. – (Pytanie o Biblioteki) // *Gaz. w Kielcach*. – 2001, nr 68, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 67]
10. Mik, pietro, Peter : O likwidacji bibliotek // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 19 grudnia, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 296]
11. MIŁ : Miejska nie wojewódzka : co dalej z bibliotekami w Kielcach // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2001, 20 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 297]
12. (nieb.) : Bez bibliotek? // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 292, s. 9
13. (nieb.) : Za mało na książki : nie opłaca się tworzyć miejskiej biblioteki / mówi Artur Sabat // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 176, s. 9

14. NIEBUDEK, Agata : Biblioteczne spory : Urząd Marszałkowski twierdzi, że władze Kielc pieniędzy dają mało / tłumaczy Wojciech Żelezik. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 67, s. 8
15. NIEBUDEK, Agata : Luksus czytania : tylko 100 tysięcy złotych zadeklarowały władze Kielc na prowadzenie osiedlowych bibliotek / mówi Barbara Markiewicz-Kuźma. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 293, s. 3
16. NIEBUDEK, Agata : Pożyczanie bez umowy : Kielce nie podpisały porozumienia o współfinansowaniu bibliotek / wylicza Barbara Markiewicz-Kuźma. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 25, s. 7
17. PATRO, Teresa : Osiedle bez książki? / oprac. (tam). – (Słowo dla czytelników) // *Słowo Ludu (Kiel.)*. – 2001, nr 294, s. 3
18. SZCZEPAŃCZYK, Józef : Biblioteki zostają, mur do naprawy : „gorąca linia” z marszałkiem województwa Józefem Szczepańczykiem / rozm. Iwona Sinkiewicz. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2001, nr 74, s. 8
19. SZYMANOWSKI, Wojciech : [Utworzenie Miejskiej Biblioteki Publicznej] / not. MIŁ. – (Dla Gazety) // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2001, 20 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 297]

Rok 2002

20. ALUKIEWICZ, Beata : Oddaj, nie zapłacisz : kilka tysięcy książek wróciło do bibliotek / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 196, s. 8
21. (ber) : Utworzą nową bibliotekę // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 26, s. 9
22. (br) : Czytelnicy do szkół / mówi Włodzimierz Stępień // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 1, s. 9
23. DAR dla bibliotek : plebiscyt „Czytaj z nami” // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 29 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 278]
24. GERGONT, Joanna : W mieście ratunek : sejmik zgodził się oddać biblioteki / ocenia Mirosław Król. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 25 lutego s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 47]
25. (JaS) : Ciepła posadka : czyżby za poparcie? / oznajmił Stanisław Rupniewski // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 134, s. 10
26. JULL : Będzie na nowości / mówi Alojzy Sobura [i in.] // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 17 października, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 243]
27. JULL : Wybrali czytelnicy : prezent dla biblioteki miejskiej / stwierdził Marek Gębski [i in.]. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 12 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 289]
28. JULL : Złoty wiek dla bibliotek? : miasto przejmuje biblioteki / mówi Alojzy Sobura // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 24 kwietnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 96]
29. KRAWIECKA, Anna : O bibliotekach i fałszywkach // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 26, s. 9
30. KRAWIECKA, Anna : Posady dla swoich? : Urząd Miasta zatrudnia protegowanych // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 129, s. 8
31. KU•MA, Feliks : Czas na sprzątanie. 2. – (W Najjaśniejszej) // *Sl. Ludu Mag.* – 2002, nr 2262, s. 16
32. KU•MA, Feliks : Żwawiej panowie, karuzela rusza. – (W Najjaśniejszej) // *Sl. Ludu Mag.* – 2002, nr 2240, s. 17

33. KWIECIEŃ, Józef : Nie stać na prezenty : gorąca linia z marszałkiem województwa Józefem Kwietniem / rozm. przepr. Iwona Sinkiewicz // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 29, s. 8
34. KWIECIEŃ, Józef : Nie szkolenia a miejsca pracy : gorąca linia z marszałkiem Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Józefem Kwietniem. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 47, s. 8
35. (mb) : Nowy dyrektor // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 125, s. 7
36. (mb) : Ruszy biblioteka // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 99, s. 8
37. NA CO m.in. pójdą pieniądze z nadwyżki // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 5 czerwca, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 129]
38. (nieb.) : Biblioteki po nowemu? : lakoniczne informacje // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 8, s. 7
39. (nieb.) : Bronią bibliotek // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 10, s. 8
40. (nieb.) : Dyrektor nie z tej książki? / wypow. Marek Gębski [i in.] // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 138, s.1, 9
41. (nieb.) : Kiepski pomysł. – (Słucham – „Echo”) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 12, s. 10
42. (nieb.) : Niekontrowersyjny pełnomocnik : kto będzie kierował Miejską Biblioteką Publiczną w Kielcach? / dodał Alojzy Sobura // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 98, s. 8
43. (nieb.) : O bibliotekach // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 6, s. 9
44. NIEBUDEK, Agata : No to poczytamy : miasto chce wypełnić białe, biblioteczne plamy – osiedli Ślichowice, Herby i Białogon / tłumaczy Alojzy Sobura // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 49, s. 9
45. RYŃKOWSKA, Barbara : Zamęt w bibliotekach : urzędnicy reorganizują, czytelnicy protestują. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 8, s. 9
46. SKIBA, Miłosz : Biblioteki uratowane : nie zostanie zlikwidowana żadna z filii WBP / mówi Marek Piotrowicz // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 31 stycznia, s. 1 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 26]
47. SKIBA, Miłosz : Coś Wam znajdziemy : kontrowersyjny dyrektor miejskiej biblioteki / przyznaje Alojzy Sobura [i in.] // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 5 czerwca, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 129]
48. SŁA : Biblioteki na garnuszek miasta. – (Krótko). – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 10 stycznia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 8]
49. SOBURA, Alojzy : Nieczytelny układ : kto będzie dyrektorem Miejskiej Biblioteki Publicznej? / rozm. przepr. Agata Niebudek. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2002, nr 95, s. 8
50. TOMASZEWICZ, Witold : Gdzieś w Tajlandii. – Il. // *Ikar.* – 2002, nr 6, s. 21
51. TOMASZEWICZ, Witold : W krainie Świętego Mikołaja. – Il. // *Ikar.* – 2002, nr 12, s. 18
52. TWÓJ dar dla biblioteki : plebiscyt „Czytaj z nami” // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 18 listopada, s. 1 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 268]; *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 19 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 269]; *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 20 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 270]; *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 21 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 271]; *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 22 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 272]; *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2002, 23-24 listopada, s. 2 [dod. do *Gaz. Świątecznej* nr 273]

53. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Biblioteka do podziału : nowa powstała ze starej / twierdzi Alojzy Sobura [i in.]. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 90, s. 10
54. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Biblioteka po nowemu : reforma, której nikt nie zauważy / twierdzi Wojciech Szymanowski. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 49, s. 8
55. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Fortuna w książce : urzędnicy kosztują co miesiąc tyle, co 500 lektur / mówi Wojciech Szymanowski [i in.]. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 139, s. 3
56. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Podzielone biblioteki : czy to nie jest wyrzucanie pieniędzy? / mówi Mariusz Olszewski [i in.]. – Il. // *Śl. Ludu. Mag.* – 2002, nr 2239, s. 7
57. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Radni marnotrawcy : nie było pieniędzy na kupno książek, znalazły się na etaty w Miejskiej Bibliotece // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2002, nr 140, s. 2

Rok 2003

58. (ALa) : Akademicka półka / wylicza Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 223, s. 7
59. (ATA) : Książki od prezydenta / poinformował Wojciech Lubawski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 287, s. 7
60. (br) : Hity do bibliotek. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 287, s. 7
61. (br) : Urodziny biblioteki / mówi Bożena Iwan. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 293, s. 7
62. (Cieś) : Murszeją książki : Miejskiej Biblioteki nie stać na nowe / przedstawiał Andrzej Maćkowski // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 134, s. 7
63. ĆWIELUCH, Juliusz : Biblioteka po archiwum : miejskie plany wobec budynku przy al. IX Wieków Kielc / mówi Wojciech Lubawski [i in.]. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2003, 2 września, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 204]
64. (E) : Abolicja w bibliotekach : czytelnicy zapomnieli oddać 20 tysięcy książek / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 107, s. 9
65. (E) : Konkurs w MBP // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 22, s. 9
66. (E) : Nowy szef Miejskiej Biblioteki. – (Kadry). – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 78, s. 9
67. (E) : www.biblioteka / mówi Andrzej Maćkowski. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 292, s. 8
68. EWA : Kto szefem książek : konkurs na dyrektora biblioteki miejskiej / wyjaśnił Andrzej Sygut [i in.] // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2003, 4 lutego, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 29]
69. JOGE : Książki na urodziny : jubileusz biblioteki miejskiej przy ulicy Zagórskiej / wypow. Wojciech Lubawski [i in.] // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2003, 11 grudnia, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 288]
70. JULL : Kto zostanie dyrektorem : konkurs na szefa Biblioteki Miejskiej // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2003, 8–9 marca, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 57]
71. (kk) : Kultura dostrzeżona. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 148, s. 9
72. KOPEĆ, Ewa : Kolejka po wieszca : w bibliotekach zabrakło „Syzyfowych prac” / wypow. Zbigniew Wojciechowski [i in.] // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2003, 11 lutego, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 35]
73. MAĆKOWSKI, Andrzej : Bibliotekarskie logo z kwiatem / rozm. Ewa Ziółkowska. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 104, s. 3

74. (nieb.) : Chomikują książki / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 97, s. 9
75. (nieb.) : Dwóch na dyrektora / wypowiedź. Beata Kamińska // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 54, s. 7
76. (nieb.) : Nie będzie pustyni? / mówi Andrzej Maćkowski [i in.] // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 301, s. 7
77. (nieb.) : Z biblioteki do biblioteki // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 66, s. 11
78. (nieb.) : Zmiana dyrektora / mówi Andrzej Sygut // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 18, s. 10
79. NIEBUDEK, Agata : Książki to nie węgiel : „dzięki” procedurze przetargów bibliotekom umykają cenne pozycje / tłumaczy Andrzej Dąbrowski [i in.] // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 293, s. 6
80. (NIKA) : Piękno w bibliotece / mówi Edyta Bafia. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 42, s. 7
81. NOWA czytelnia // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2003, nr 222, s. 7
82. PIO : Oddaj bez kary : abolicja w Miejskiej Bibliotece Publicznej / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2003, 5 maja, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 103]
83. RYŃKOWSKA, Barbara : Rewolucja w bibliotekach : superbaza w centrum i komputery dla czytelników / wylicza Andrzej Maćkowski // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 133, s. 9
84. (sur) : Farbą i śrubokrętem. – Il. // *Słowo Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 123, s. 7
85. TOMASZEWICZ, Witold : Kielce w zimowej szacie. – Il. // *Ikar*. – 2003, nr 2, s. 22
86. TOMASZEWICZ, Witold : Piękno drewnianych kościółków. – Il. // *Ikar*. – 2003, nr 3, s. 20
87. WIT : Góry pana Waldemara. – Il. // *Ikar*. – 2003, nr 4, s. 22
88. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Biblioteka w archiwum : miejskie książki trafią do budynku dawnej synagogi // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 232, s. 12
89. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Poszli na wolne : w czasie długiego weekendu drzwi nie stoją otworem. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2003, nr 142, s. 3
90. ŻAK, Stanisław : Dyrektor myśli. – (Moje miasto, a w nim...) // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2003, 26–27 kwietnia, s. 4 [dod. do *Gaz. Świątecznej*. nr 98]

Rok 2004

91. (alp) : Wąż w... bibliotece. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 167, s. 1
92. (ATA) : Szkoły w dobre ręce : służą biednym i chorym dzieciom / informuje Jerzy Mielnik. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 269, s. 7
93. (br) : Książki dla chorych dzieci // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 156, s. 7
94. (br) : Książki w lodowce : biblioteka i czytelnia bez ogrzewania. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 263, s. 8
95. (br) : Łącznik zamiast biblioteki : to wojewódzkie, to miejskie – dogadać się nie sposób // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 51, s. 7
96. (br) : Sikajcie na trawnik! : zabrali szkołę, bibliotekę odcięli ubikację, wodę, prąd, telefon / mówi Rafał Lis [i in.]. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 210, s. 7

97. (br) : Skandal w szkole. – (Śladem naszych publikacji) // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 211, s. 7
98. BURDA, Piotr : Dla książek i piłkarzy : z komisji edukacji, kultury i sportu / wypowiedź Mieczysław Tomala [i in.] // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 13 października, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 241]
99. BURDA, Piotr : Płatny Harry / opowiada Magdalena Michota [i in.] // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 22 stycznia, s. 1 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 18]
100. DĄB książkę dla chorych : mali pacjenci czekają // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 156, s. 11
101. DIL : Wąż bibliofil na wolności / wypowiedź Monika Wierzbicka // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 23 lipca, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 171]
102. DIL : Wąż czytelnik / mówi Iwona Majewska [i in.] // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 20 lipca, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 168]
103. (E) : Bronią biblioteki : likwidacja grozi nie tylko filii przy ul. Romualda / wypowiedź Andrzej Maćkowski [i in.] // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 136, s. 9
104. (E) : Książki na zdrowie : akcja „Wywołaj uśmiech na twarzy dziecka” / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – II. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 210, s. 9
105. (E) : Szturmem na węża : niespodziewana wizyta w bibliotece. – II. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 167, s. 2
106. (ES) : Przekazanie książek. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 210, s. 7
107. FERIE w bibliotece. – (Ferie z „Echem”) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 19, s. 12
108. FERIE w bibliotece // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 22, s. 7
109. GERGONT, Joanna : Oswajanie pustyni : na Ślichowicach będą biblioteka i świetlica / mówi Andrzej Sygut. – II. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 6–7 marca, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 56]
110. (kan) : Będzie co czytać : bestsellery dla kieleckich bibliotek / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – II. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 110, s. 9
111. KIERMASZ w bibliotece. – (Zaproszenia) // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 16 lutego, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 39]
112. (KRA) : Kontrola w bibliotece // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 157, s. 8
113. (MPB) : Festyn z „Kubusiem”. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 196, s. 7
114. MSZ : Książki dla chorych maluchów / mówi Andrzej Maćkowski. – II. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 8 września, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 211]
115. MSZ : Podaruj im książkę // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 21–22 sierpnia, s. 2 [dod. do *Gaz. Świątecznej* nr 196]
116. NAGRODY dla artystów i działaczy. – (Święto Kielc) // *Teraz.* – 2004, nr 9, s. 21
117. (nieb.) : Będzie gdzie poczytać : nowa biblioteka dla Dalni i Ślichowic / mówi Andrzej Maćkowski. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 269, s. 8
118. (nieb.) : Bibliotekarze świętowali, a czytelnicy... byli im wierni / wypowiedź Andrzej Maćkowski. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 110, s. 7
119. (nieb.) : Dłużnicy w bibliotekach : tylko jedna kielecka rodzina nie oddała stu książek / mówi Andrzej Maćkowski [i in.]. – II. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 275, s. 6

120. (nieb.) : Poczytają... / mówi Andrzej Maćkowski // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 267, s. 8
121. NIEBUDEK, Agata : Migawki pasjonata : sześć godzin starych filmów o Kielcach / mówi Andrzej Maćkowski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 162, s. 2
122. NIEBUDEK, Agata : Rewolucja w bibliotekach : na kanapie i przy kawie / wypowiedź Andrzej Maćkowski // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 12, s. 8
123. (NIKA) : „Bajki Europy” / mówi Barbara Borek. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 177, s. 9
124. (NIKA) : Narozrabiał jak... nietoperz w bibliotece // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 42, s. 1
125. (pac) : Lekcja z głaskania w ... bibliotece / wypowiedź Bartłomiej Kabała [i in.]. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2004, nr 233, s. 7
126. PES : Święto książek : biblioteki miejskie otrzymały bestsellery / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 13 maja, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 111]
127. PIO : Nie tylko na sprzedaż : nasza akcja. Więcej Harr’ego w bibliotece // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 23 stycznia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 19]
128. RYMKOWSKA, Barbara : Księgi strachu : czy razem ze szkołą radni skasowali bibliotekę? / wypowiedź Andrzej Sygut [i in.]. – Il. // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 64, s. 9
129. RYMKOWSKA, Barbara : Najwspanialsza biblioteka : kilkaset książek dla chorych dzieci. – Il. / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 195, s. 7
130. SŁUPSKI, Paweł : Zapominają oddać : biblioteka sporządza listy niesolidnych czytelników / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 29 grudnia, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 304]
131. SZCZECIŃSKA, Marta : Myszka w szklance i inne stworki : bajkowa wystawa w DŚT / mówi Andrzej Maćkowski. – Il. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 4–5 września, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 208]
132. SZCZECIŃSKA, Marta : Oderwać od choroby : Cała Polska czyta dzieciom także w szpitalu / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 3 listopada, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 258]
133. SZCZECIŃSKA, Marta : Setki darów : książki dla szpitala / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 13 sierpnia, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 189]
134. ŚWIĘTO bibliotek. – (Kronika) // *Teraz.* – 2004, nr 6, s. 23
135. URBAŃSKI, Jakub : Podaruj książkę dzieciom / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2004, 7 lipca, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 157]
136. ZIÓŁKOWSKA, Ewa : Czarna lista bibliotekarzy : aż 3 tysiące nazwisk – studentów i nauczycieli też! / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2004, nr 280, s. 1

Rok 2005

137. (and) : Blżej książek : Dalnia i Ślichowice z biblioteką / wypowiedź Andrzej Maćkowski. – Il. // *Sl. Ludu (Kiel.)*. – 2005, nr 27, s. 7

138. (dota) : Dla książkowych moli / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 214, s. 9
139. (E) : Osiedlowa biblioterapia : jak nie wpaść w sidła SMS-ów / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2005, nr 169, s. 4
140. (EŁ) : Swobodnie w bibliotece / wypow. Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 17–18 września, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 217]
141. (JKM) : Mecz w bibliotece. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 137, s. 15
142. MARC : Pięć tysięcy na początek / mówi Małgorzata Wachla. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 1 lutego, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 26]
143. (mow) : Są książki, które leczą / wyjaśnia Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Śl. Ludu Mag.*. – 2005, nr 2419, s. 2
144. NAGRODY dla kieleckich twórców. – (Kronika) // *Teraz.* – 2005, nr 7/8, s. 26
145. (nieb.) : No to sobie poczytamy / mówi Andrzej Maćkowski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 20, s. 7
146. (nieb.) : Przeprowadzka do szkoły / mówi Andrzej Maćkowski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 137, s. 8
147. (nieb.) : Trzynasta, nie ostatnia : nowa filia pod Dalnią już otwarta / wypow. Wojciech Lubawski [i in.]. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 26, s. 7
148. (nieb.) : Z kiełbasą w książce : bardzo dziwne zakładki czytelników / wypow. Maria Ciach [i in.]. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 39, s. 7
149. NIEBUDEK, Agata : Przyjdź, zobacz Kielce : stare taśmy filmowe już na płycie / wylicza Andrzej Maćkowski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 119, s. 13
150. NIEBUDEK, Agata : Przywiązani do książek : właśnie skończyła się abolicja w kieleckich bibliotekach / mówi Magdalena Michota [i in.]. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2005, nr 265, s. 9
151. NIEDZIELSKA, Anna : Czytasz? Płać / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk [i in.]. – Il. // *Śl. Ludu (Kiel.)*. – 2005, nr 88, s.3
152. NOWA filia. – (Kronika) // *Teraz.* – 2005, nr 3, s. 26
153. PIO : Po pomoc do biblioteki / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 25 listopada, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 274]
154. POETYCKO i plastycznie. – (Zaproszenia) // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 2 grudnia, s. 11 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 280]
155. ROŻY, Anna : Zera nieważne : medale Gloria Artis dla świętokrzyskich przedstawicieli kultury / wypow. Rafał Olbiński [i in.]. – Il. // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 22 września, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 221]
156. WYSTAWA „Poem – Express”. – (Zaproszenia) // *Gaz. Wybór. Kiel.* – 2005, 7 grudnia, s. 2 [dod. do *Gaz. Wybór.* nr 284]
157. ZIÓLKOWSKA, Ewa : Marzenia o miłości / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk // *Śl. Ludu Mag.* – 2005, nr 2392, s. 13

Rok 2006

158. BURDA, Piotr : Miejska biblioteka zmienia oblicze / mówi Andrzej Maćkowski // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2006, 20 marca, s. 3 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 67]
159. CHMIELEWSKI, Paweł : Częściej z nakazu, niż z miłości... : co czytają kielczanie? / mówi Magdalena Michota [i in.] // *Teraz.* – 2006, nr 5, s. 3–4
160. (dota) : Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach przez całe wakacje zaprasza... // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2006, nr 172, s. 8
161. FELCZAK, Robert : Multimedialna i nowoczesna / mówi Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2006, nr 177, s. 8
162. (maz) : Konkursowe legendy : ponad pół tysiąca uczestników! / wypowiedź Katarzyna Zaręba-Kowalczyk. – Il. // *Sł. Ludu (Kiel.)*. – 2006, nr 114, s. 7
163. (mors) : Weekendowy bałagan / mówi Andrzej Maćkowski [i in.]. – (Listy i telefony od czytelników) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2006, nr 141, s.11
164. NIEBUDEK, Agata : Na szarym końcu : komputery nie dla świętokrzyskich bibliotek / mówi Andrzej Maćkowski [i in.]. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2006, nr 194, s. 6

Rok 2007

165. FERIE czas zacząć! // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 11, s. 9
166. GK : Książki szczególnego przeznaczenia : czytelnicy dużo potrafią / mówi Agata Zając. – Il. // *Teraz.* – 2007, nr 7/8, s. 8–9
167. (ka) : Jak spędzić wakacje?. – (Wakacje z „Echem Dnia”) // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 177, s. 10
168. KLUSEK, Dorota : Pożycz z kartą / wyjaśnia Andrzej Maćkowski. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 258, s. 8
169. KOWALCZYK, Agata : Biblioteka czeka. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 211, s.10
170. ROSMANOWSKA, Monika : Budżetowe życzenia // *Gaz. Wybor. Kiel.* – 2007, 6–7 października, s. 4 [dod. do *Gaz. Wybor.* nr 234]
171. ZEMSTA, Elżbieta : Co dalej z Mediateką / tłumaczy Andrzej Dąbrowski [i in.] // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 259, s.11
172. ZEMSTA, Elżbieta : Nie oddamy biblioteki. – Il. // *Echo Dnia (Kiel.)*. – 2007, nr 225, s. 8

FORMY PRACY

Bożena Iwan

Biblioterapia w miejskiej bibliotece

Trudności dnia codziennego, choroby, stresy powodują, że ludzi potrzebujących wsparcia psychicznego jest coraz więcej. Bibliotekarze spotykają się również z czytelnikami wymagającymi pomocy nie tylko bibliotekarza, ale i terapeuty. Stąd w działalności bibliotek zaczęto wykorzystywać elementy biblioterapii. Miejska Biblioteka Publiczna kierując się tym zapotrzebowaniem utworzyła w filii nr 11 Pracownię Biblioterapii. Celem jej działania jest udostępnianie książek dotyczących profilaktyki, uzależnień, przemocy, agresji, patologii, chorób przewlekłych, a także sposobów zapobiegania. W pracowni biblioterapii zorganizowano warsztaty biblioterapeutyczne dla bibliotekarzy. Zorganizowano też cykl szkoleń z zakresu programu profilaktycznego pt. „Cukierki” dla bibliotekarzy, dające uprawnienia do prowadzenia zajęć z dziećmi.

MBP stale współpracuje ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji poprzez wsparcie w prowadzeniu imprez profilaktycznych dla dzieci. Poszczególne filie biblioteki współpracują ponadto z różnymi ośrodkami wychowawczymi oraz z ośrodkami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi, organizując zajęcia z elementami biblioterapii. Obecnie 7 filii współpracuje z następującymi ośrodkami:

- Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 17 Specjalnych – filia nr 1,
- Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym – filia nr 2,
- Zespołem Placówek Szkolno-Wychowawczych – filia nr 3,
- Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii „Rafał” – filia nr 6,
- Ogniskiem Wychowawczym przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 – filia nr 9,
- Integracyjnym Przedszkolem Samorządowym nr 27 – filia nr 10,
- Świętokrzyskim Klubem Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski przy Szkole Podstawowej Specjalnej nr 14 – filia nr 13,

W filii nr 9 organizowane się wystawy prac plastycznych dzieci niepełnosprawnych z Zespołu Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4 oraz prowadzone były zajęcia biblioterapeutyczne w Ognisku Wychowawczym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo (m.in. program profilaktyczny „Cukierki”).

Pracownicy filii nr 11 organizują spotkania biblioterapeutyczne dla najmłodszych, poświęcone uczuciom w rodzinie, radzeniu sobie z negatywnymi emocjami oraz nieśmiałością, niskiemu poczuciu własnej wartości, odrzucaniu przez rówieśników, osamotnieniu. Imprezy przygotowywane są w oparciu o książki dla dzieci, np.: *Jeż* Katarzyny Kotowskiej, *Brzydkie Kaczątko* Hansa Christiana Andersena, *Boję się* Małgorzaty Musierowicz.

W filii nr 13 prezentowane są wystawy prac z Klubu Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski. Prowadzone są także cykliczne zajęcia dla dzieci niepełnosprawnych ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 14 pod hasłem „Z niewielką pomocą naszych przyjaciół”.

Grupa bibliotekarzy biblioterapeutów w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” systematycznie w każdą sobotę czytała książki dzieciom przebywającym w Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym, prowadząc z nimi także inne zajęcia (gry i zabawy słowne, mini konkursy plastyczne itp.).

Prowadzący zajęcia bibliotekarze korzystają z pomocy nauczycieli i opiekunów. Oprócz tradycyjnych środków biblioterapeutycznych (książki i teksty drukowane) wykorzystywane są rysunki do kolorowania, ilustracje, zabawki edukacyjne, gry dydaktyczne, zdjęcia, widokówki itp. Zajęcia pomagają uczestnikom przyswoić podstawowe wiadomości, wzbogacają słownictwo, umiejętności praktyczne. Dla każdego dziecka fakt przebywania w bibliotece jest już swoistą terapią. Chwile czy godziny spędzone w zaciszu bibliotek, wśród kolorowych książek, czasopism i dekoracji wpływają uspokajająco na dziecko. Tutaj pozbywa się ono stresu szkolnego, strachu przed lekcją, oceną, uczucia zagrożenia ze strony agresywnych kolegów. Izolowane jest od hałasu, odreagowuje emocje. Poddawane jest zatem terapeutycznemu oddziaływaniu samym klimatem biblioteki. Nawet lekcje biblioteczne i konkursy czytelnicze mogą stanowić wstęp do biblioterapii.

Do sierpnia 2008 roku przeprowadzono we wszystkich placówkach MBP 80 imprez z elementami biblioterapii, w których wzięło udział ponad 1700 uczestników. Były to m.in.: akcje „Cała Polska czyta dzieciom”, lekcje biblioteczne, wycieczki do bibliotek, konkursy plastyczne i literackie czy program profilaktyczny pt. „Cukierki”.

Od roku 2003 MBP organizuje dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat konkursy plastyczne promujące literaturę dziecięcą. Konkursy obejmują swoim zasięgiem wszystkie filie i większość szkół podstawowych na terenie miasta. Na konkursy wpływają także prace z ośrodków specjalnych pracujących z dziećmi z przedszkoli, świetlic „PLUS”, klubów, Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 18, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 4. Podsumowaniem konkursów jest

uroczysty wernisaż prac (organizowany w filii nr 11), wręczenie nagród osobom nagrodzonym i wyróżnionym. Są to imprezy integracyjne, w których uczestniczą również dzieci niepełnosprawne oraz chore przebywające w szpitalu.

Dużą grupę czytelników stanowią ludzie starsi. Biblioteki angażują się w pracę z seniorami poprzez:

- dostarczanie książek do domu czytelnikom chorym i niepełnosprawnym. Odwiedzający takie osoby witani są jak ktoś bliski, często czytelnicy traktują ich jak członków rodziny, zwierając się ze swoich problemów. Bibliotekarze starają się sprostać gustom czytelniczek osób, które odwiedzają, dodatkowo oprócz książek donoszone są czasopisma. Obecnie tę formę stosują filie nr 4, 10 i 12. Akcja ta rozwijana jest pod hasłem „Książka do domu – książka na telefon”;
- Internet dla każdego. W określone dni i godziny filie biblioteczne oferują wszystkim chętnym seniorom naukę obsługi komputera i korzystania z Internetu.

W filii nr 9 działa wypożyczalnia „książki mówionej” przeznaczona głównie dla osób niewidomych, niedowidzących i dyslektycznych. Biblioteka oferuje książki dla dorosłych i dzieci, w tym lektury nagrane na kasetach magnetofonowych i CD.

Na podstawie zbiorów naszych placówek opracowano dwa zestawienia bibliograficzne dotyczące uzależnień, przemocy, agresji i patologii: „Rodzina i szkoła wobec przemocy” oraz „Zagrożenia, przemoc, uzależnienia, biblioterapia i profilaktyka”.

Zorganizowano wystawę książek ze zbiorów MBP, która towarzyszyła międzynarodowej konferencji „Rodzina i szkoła wobec przemocy” odbywającej się 14 maja 2004 r. w Kielcach w ramach Świętokrzyskich Dni Profilaktyki.

Mamy świadomość, że potrzeby w zakresie biblioterapii są dużo większe. Jest to ogromne wyzwanie, któremu będziemy starali się sprostać, korzystając z literatury fachowej i warsztatów z zakresu biblioterapii.

Ważny jest też odpowiednio przygotowywany warsztat terapeutyczny, w którym powinny znaleźć się książki i tzw. materiały alternatywne (np. „książki mówione”, płyty z muzyką, filmy, zabawki edukacyjne, gry dydaktyczne itp.). W związku z tym planujemy stałe uzupełnianie literatury z zakresu biblioterapii, zarówno fachowej jak i popularnej, oraz książek z zakresu medycyny, pedagogiki, psychologii, literatury pięknej, mogącej służyć biblioterapii, a także zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia zajęć biblioterapeutycznych. Liczymy na to, iż wprowadzanie nowych form pracy oraz zgromadzona literatura przyciągnie do naszych placówek czytelników, którzy docenią terapeutyczne oddziaływanie książek.

Mira Sabat

Miejskie konkursy plastyczne na ilustrację do książek

Książka dostarcza dzieciom bogatych przeżyć, rozwija wrażliwość, wyobraźnię, wzbogaca wiedzę o sobie i otaczającym świecie. Przekazywanie za pośrednictwem obrazu własnej wizji rzeczywistego czy nierzeczywistego świata wynika z głębokiej, wewnętrznej potrzeby dziecka.

Pomysł połączenia lektury i działań plastycznych w formie konkursu plastycznego dla dzieci powstał już na pierwszym spotkaniu kierowników filii, tuż po utworzeniu Miejskiej Biblioteki Publicznej. Chcieliśmy zaakcentować w środowisku miasta naszą obecność i odrębność, zaktywizować środowisko młodych czytelników i instytucji współpracujących z bibliotekami na co dzień i skupić wokół wspólnego celu.

Konkurs rozwijał się i ewoluował wraz z tym, jak zmieniała się i rozwijała MBP. Mamy za sobą już 7 jego edycji:

I konkurs (2003 r.) pt. „Ilustracja do mojej ulubionej książki” dla dzieci od 10 do 12 lat; wpłynęło 450 prac, nagrodzono 82 prace,

II konkurs (2004 r.) pt. „Baśnie Europy” dla dzieci od 7 do 10 lat; wpłynęło 490 prac, nagrodzono 91 prac,

III konkurs (2005 r.) pt. „Moje lektury” dla dzieci od 7 do 10 lat; wpłynęło 612 prac, nagrodzono 87 prac,

IV konkurs (2006 r.) pt. „Legendy Świętokrzyskie” dla dzieci od 6 do 10 lat; wpłynęło 554 prace, nagrodzono 62 prace,

V konkurs (2007 r.) pt. „Polscy autorzy dzieciom” dla dzieci od 6 do 10 lat; wpłynęło 514 prac, nagrodzono 63 prace,

VI konkurs (2008 r.) pt. „Ożywione zabawki” dla dzieci od 6 do 10 lat; wpłynęło 571 prac, nagrodzono 49 prac,

VII konkurs (2009 r.) pt. „Kochany zwierzyniec” dla dzieci od 6 do 10 lat; wpłynęło 714 prac, nagrodzono 81 prac.

Organizatorami konkursów i głównymi fundatorami nagród, poza Miejską Biblioteką Publiczną w Kielcach, byli: Urząd Miasta – Wydział Edukacji, Kultury i Ochrony Zdrowia, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Koło Miejskie w Kielcach, Klub Świętokrzyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Uroczysko-Wrzos”, Stowarzyszenie Edukacji Plastycznej, Dom

Środowisk Twórczych – Pałacyk Tomasza Zielińskiego, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji.

Konkurs obejmował swoim zasięgiem wszystkie filie MBP i większość szkół podstawowych na terenie miasta, w tym również dzieci ze szkoły przy Szpitalu Dziecięcym, przedszkola, kluby osiedlowe, świetlice „Plus” i inne ośrodki pracujące z dziećmi.

Jury konkursu obradowało w składzie: Zbigniew Kurkowski, Mirosław Benedyktowicz, Marek Sabat, Iwona Stachura – artyści plastycy; Antoni Myśliwiec – artysta fotografik; Barbara Wałek – Wojewódzki Koordynator Konkursów Plastycznych; Katarzyna Zaręba-Kowalczyk – zastępca dyrektora MBP, przewodnicząca Koła Miejskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich; Bożena Iwan – instruktor MBP; Mira Sabat – kierownik filii nr 4.

Regulaminowi konkursu zawsze towarzyszył zestaw lektur, zgodnych z jego tematem. Zmieniali się współorganizatorzy, skład jury, miejsca wernisaży wystaw, ale nie zmienione pozostały emocje, jakie towarzyszą nam jurorom, kiedy przychodzi dzień obrad.

Pamiętam, kiedy pierwszy raz zobaczyliśmy prawie 500 prac nadesłanych na konkurs. Zachwyceni patrzyliśmy na ten rozwijający się przed nami kolorowy korowód obrazów. Akwarele, rysunki, wyklejanki o nieprawdopodobnej ekspresji plastycznej z całym bogactwem barw, linii, kształtów. Czasem spoglądały na nas twory żywem wyjęte z przestrzeni tej sfery niewidzialnej – wyobraźni. Za każdym razem, po burzliwych obradach, jury wybierało prace nagrodzone. Za każdym razem w protokołach z obrad jury znajdowała się formuła: „ze względu na bardzo wysoki i wyrównany poziom prac, postanawiamy nie stopniować nagród”. Potem już było kupowanie nagród, wypisywanie dyplomów dla laureatów i podziękowań dla wszystkich dorosłych, którzy pomogli przygotować uczestników konkursu, a na koniec czas montowania wystawy pokonkursowej.

I wreszcie przychodził ten najbardziej oczekiwany przez nas – organizatorów i dzieci dzień . Wciąż jest to jeden z najpiękniejszych dni w życiu naszej biblioteki. Od dwóch lat wernisaż nagrodzonych prac odbywa się w galerii przy filii nr 11. Po około miesięcznej ekspozycji wystawa jest udostępniana innym galeriom w filiach MBP, a także różnym instytucjom kultury. Wernisażom zawsze towarzyszą występy grup teatralnych z zaprzyjaźnionych z MBP szkół podstawowych (nry 1, 15, 24 i 33). Po uroczystym wręczeniu nagród dzieci otrzymują poczęstunek.

Kiedy opuszczają nas już ostatni zadowoleni, radośni goście, możemy sobie usiąść i... zacząć planować następnego konkursu. Warto!

Agata Zając

Święty Krzyż w literaturze

Refleksja na temat wystawy

Klasztor na Świętym Krzyżu, zgodnie z życzeniem zawartym w wierszu księdza Jana Bieli, doczekał się wreszcie „na tysięczną rocznicę urodzin”¹. Ten szczególny dla Ziemi Świętokrzyskiej jubileusz stał się inspiracją do przygotowania wystawy oraz zestawienia bibliograficznego, na które złożyły się wybrane dokumenty ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach.

Mówiąc o Świętym Krzyżu, mamy na myśli zarówno miejsce topograficzne, jak i teren ważnych wydarzeń historycznych, miejsce kultu religijnego, zabytków kultury, ale także rezerwat i ośrodek naukowo-badawczy. Większość tych zagadnień starano się ująć w zestawieniu zawierającym 265 ponumerowanych pozycji, obejmującym materiały gromadzone przez MBP do 2006 roku. Znalazły się w nim druki zwarte i ich fragmenty (z literatury popularnonaukowej i pięknej) oraz wybrane artykuły z czasopism regionalnych, takich jak: „Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach”, „Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego”, „Rocznik Świętokrzyski”, „Ikar”, „Teraz”, „Nasza Baba Jaga”. Znaczną część wymienionych zbiorów zaprezentowano w filii nr 5 MBP.

Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się dnia 6 czerwca 2006 roku. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: ojcowie Oblaci z klasztoru na Świętym Krzyżu – Roman Kempka i Robert Żukowski (niezwykle otwarci i uśmiechnięci), przedstawiciele Urzędu Miasta, Świętokrzyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, kieleckich bibliotek zaprzyjaźnionych z MBP, regionalnych mediów oraz czytelnicy i pracownicy MBP.

Wystawa eksponowała książki, czasopisma, fragmenty tekstów pochodzących ze zbiorów MBP, widokówki, kopie rycin oraz fotografie i unikatowe pocztówki z kolekcji Tomasza Krzysztofika. Znalazły się na niej również ilustracje do legend świętokrzyskich wykonane przez dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 27 i Klubu „Uroczysko-Wrzos”. Scenografię uzupełniały elementy zaczerpnięte z regionalnego folkloru: świętokrzyskie pasiaki, świątki i czarownice. Nie zabrakło też jarmarku u stóp Łysej Góry.

Na wystawie pokazano materiały dotyczące różnych aspektów związanych z dziejami Świętego Krzyża od czasów prehistorycznych po współczesność. Przypomniano nie tylko świetlane okresy w historii klasztoru, ale także czas funkcjonowania w nim więzienia politycznego, obozu jeńców radzieckich itp. Oprócz tekstów najdawniejszych zabytków

piśmiennictwa polskiego związanych z historią Łysogórskiej świątyni (*Kazania Świątokrzyskie, Roczniki* Jana Długosza), zaprezentowano utwory literackie pisarzy związanych z naszym regionem, m.in.: Wespazjana Kochowskiego, Stefana Żeromskiego, Jana Gajzlera, Józefa Ozgi-Michalskiego. Zwrócono także uwagę widzów na cenne eksponaty znajdujące się na terenie kościoła, klasztoru i Muzeum Przyrodniczo-Leśnego oraz na piękno flory i fauny Świątokrzyskiego Parku Narodowego.

Miłą atmosferę dopełniła druga, nieoficjalna część spotkania, podczas której zaproszeni goście mieli okazję spróbować domowych wypieków bibliotekarek z filii nr 5.

Do końca września 2006 roku ekspozycję obejrzało około 600 osób.

„Co ma przeminąć to przeminie”² – rozbrzmiewały na korytarzu biblioteki słowa *Świątokrzyskiej Golgoty*. Od tego czasu minęły ponad dwa lata, minęły też jubileuszowe obchody. Mamy jednak nadzieję, że wrażenia po wystawie (nie tylko smakowe) pozostaną na długo w pamięci widzów, a przygotowane przez nas zestawienie ułatwi dobór lektury wszystkim osobom pragnącym pogłębiać wiedzę o regionie świątokrzyskim.

¹ J. Biela, *Klasztor Św. Krzyża na Łysej Górze*, w: tenże, *Sonety Świątokrzyskie. W 25-tą rocznicę rządów Prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego*, Rzym 1973, s. 10.

² Z. Książek, *Świątokrzyska Golgota* [fragmenty], w: *Kalendarz świątokrzyski 2005*, współ. red. L. Zawistowska i P. Chmielewski, Świątokrzyski Miesięcznik Kulturalny „Teraz”, Kielce 2004, s. 6.

Edyta Bafia

„Galeria na deptaku”

Filia nr 12 Wojewódzkiej (później Miejskiej) Biblioteki Publicznej w Kielcach, mieszcząca się przy ulicy Zagórskiej 60, wystawiennictwem zajmuje się od 1980 roku. Pomysłodawcą nazwy „Galeria na deptaku”, jak i inicjatorem całego przedsięwzięcia, był prof. dr hab. Czesław Erber. Ten znany w kieleckim środowisku bibliolog i kolekcjoner, notabene opiekun Koła Bibliologów dawnej WSP, dostrzegł znakomity walor, jakim dysponowała nasza placówka, a mianowicie: samo serce dużego osiedla mieszkaniowego KSM, do tego parter i 6 dużych okien wychodzących wprost na chodnik przemierzany codziennie przez setki osób. Wymarzone miejsce na galerię! Jakaż ogromna potencjalna widownia!

Na inaugurację „Galerii na deptaku” przygotowano ekspozycję historyczną pt. *Fotografia w Kielcach w XIX wieku*. Prezentacji serii dawnych zdjęć towarzyszyło, wydane specjalnie z tej okazji, studium Czesława Erbera z dziejów sztuki fotograficznej w XIX-wiecznych Kielcach. Studium tym bardziej cenne, że jak podaje jego autor we wstępie: „Do tej pory (...) nie interesowano się starą fotografią na terenie Kielc w sposób dostateczny. Istniejące kolekcje starej fotografii pozbawione są najczęściej aparatu informacyjnego”.

O istnieniu „Galerii na deptaku” kielczanie mogli dowiedzieć się z lokalnej prasy. W „Przemianach” (nr 2 z 1980 r.) anonsowano bowiem tę – przewidzianą na luty i marzec – ekspozycję (w przyszłości lokalne gazety zapowiadały wiele innych tworzonych tu wystaw).

W pierwszym roku funkcjonowania galerii urządzono 5 prezentacji. Poza już wspomnianą, były to kolejno: *Ekslibrisy Jerzego Drużyckiego*, *Ekslibrisy Kielecczyny*, *Motywy wojskowe w ekslibrisie polskim* i *Ekslibrisy Tyrsusa Wenhrynowicza*. Ekslibrisy stanowiły zresztą przeważający materiał wystawienniczy w tym pierwszym etapie funkcjonowania galerii. W kolejnych latach były pokazywane wielokrotnie w zestawieniach zarówno tematycznych, jak też pod kątem ich twórcy. Do końca 1988 roku zorganizowano 19 takich ekspozycji.

Większość prezentowanych znaków książkowych pochodziła z prywatnej kolekcji Barbary i Czesława Erberów. Tylko dwukrotnie przedstawiano ekslibrisy będące własnością WBP. Były to następujące prezentacje: *Motywy książkowe w ekslibrisie polskim* (maj '83) oraz *Tradycje oręża polskiego w ekslibrisie* (wrzesień-październik '83). Wcześniej przygotowano też wystawę własnościowych znaków książkowych będących na co dzień w posiadaniu różnych mieszkańców Kielc. *Ekslibrisy z kolekcji kielczan* wystawiono z okazji Świętokrzyskich Dni Kultury i można je było podziwiać przez wrzesień i październik 1981 r.

Pomimo że w tym okresie ekslibris zdecydowanie królował w witrynach bibliotecznych, to jednak nie wyparł z nich zupełnie innych form sztuki. Publiczność mogła podziwiać również grafikę i malarstwo. Wśród artystów, których dorobek prezentowano, znaleźli się m.in. Witold Comber (wrzesień '81) czy Krzysztof Jackowski (luty-marzec '81).

Kilkakrotnie w „Galerii na deptaku” pokazywano także regionalną rzeźbę ludową Henryka Cichockiego (wrzesień-październik '82), Ryszarda Lipca (grudzień '83/styczeń '84) czy Jana Bernasiewicza (listopad-grudzień '85). W tych przypadkach wszystkie rzeźby pochodziły z prywatnych zbiorów państwa Erberów, które gromadzą od 1962 roku.

Niekiedy do stałego grona współpracowników wystaw dołączali inni. Tak było choćby w przypadku ekspozycji *Czar starej fotografii* (maj '86). Wówczas do prezentacji zdjęć z atelier radomskiego fotografa z przełomu XIX/XX w. – Józefa Grodzickiego, obok Koła Naukowego Bibliologów, WBP i Koła Przyjaciół Biblioteki, przyczynił się również Okręg Świętokrzyski Związku Polskich Artystów Fotografików. Współorganizatorem innej atrakcyjnej wystawy przedstawiającej *Artystyczne druki akcydensowe Oficyny Wydawniczej Państwowego Muzeum im. Przytkowskich* (grudzień '86/styczeń '87) było zaś owo jędrzejowskie muzeum.

W historii „Galerii na deptaku” interesująco zapisał się Rok Żeromskiego, zainaugurowany 14 października 1984 roku (120. rocznica urodzin pisarza). Przygotowano wtedy cykl wystaw jemu poświęconych. Za swego rodzaju preludium można potraktować ekspozycję *Śladami Stefana Żeromskiego* w maju 1984 roku. Ukazywała ona Nałęczów w grafice artystów polskich. Zapewne dużo bliższa dla lokalnej widowni była tematyka otwartej dokładnie rok później prezentacji *Kielce Stefana Żeromskiego*. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się pokazywane wówczas zabytkowe pocztówki Kielc zaopatrzone, wybranymi z różnych dzieł, wypowiedziami pisarza o mieście swojej młodości. Podczas kolejnej wystawy oglądano *Stefana Żeromskiego w filatelistyce* (lipiec-sierpień '85). Osobliwością obchodów Roku Żeromskiego był ogólnopolski konkurs artystyczny na ekslibris poświęcony pisarzowi, jaki kieleccy bibliolodzy, WBP i przyjaciele biblioteki ogłosili wspólnie z Wydziałem Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego. Nadesłano nań 23 wykonane różną techniką prace, spośród których jury wyłoniło zwycięskie ekslibrisy. O wysokim poziomie konkursu mogła przekonać się publiczność deptakowej galerii, gdyż z całym jego plonem zostali niezwłocznie zaznajomieni.

Wystawy „Galerii na deptaku” z lat 1980-1988 organizowane były z dość dużym rozmachem. Niemal do każdej z nich opracowywano przykuwające uwagę plakaty informacyjne. Do wielu wydawano też ciekawe katalogi, będące nie lada rarytasem bibliofilskim.

Ogółem w charakteryzowanym okresie przygotowano 33 ekspozycje będące owocem uzupełniającej się współpracy wymienianego już wyżej grona. A jak wyglądała ta wieloletnia współpraca? Przygotowaniem eksponatów do wystawy zajmowało się Koło Naukowe Bibliologów, w jego gestii leżało też opracowywanie plakatów i katalogów. Rzecz finansowała WBP wspierana w tym dziele składkami Koła Przyjaciół Biblioteki.

Rok 1990 otworzył nową erę w historii „Galerii na deptaku”. „Dwunastka” zaczęła wówczas wykazywać coraz więcej samodzielnej inicjatywy wystawienniczej. W pewnym stopniu przyczynił się do tego brak pieniędzy na dalsze sponsorowanie plakatów i katalogów, które z kolei miały ogromne znaczenie dla Koła Bibliologów. Co prawda jeszcze trzykrotnie w witrynach pojawiły się prezentacje przygotowane w oparciu o wcześniejsze zasady. Były to: *Epitańium Prezydenta Artwińskiego* – wystawa fotografii (listopad '90), *Ekslibrisy Kieleccyzny* – będące powtórką ekspozycji sprzed 12 lat (grudzień '92) oraz *Ekslibrisy Zdzisława Maja* (wrzesień-październik '93). Jak widać, organizowano je jednak w dużych odstępach czasowych, a po roku 1993 zaniechano całkowicie.

Nie dziwi zatem fakt (zwłaszcza po bezwystawowym roku 1989), iż chcąc „utrzymać przy życiu” galerię, która przecież zdążyła już wrosnąć w koloryt osiedla, filia sama zaczęła troszczyć się o to, co zaproponuje publiczności. Na efekt nie trzeba było długo czekać. W przełomowym roku 1990 pokazała *Rzeźbę w drewnie* Mariana Bernatka (kwiecień), a także dwie ekspozycje malarskie: *Pejzaże* Stefana Chmielewskiego (wrzesień) i *Kwiaty* Marii Śmigielskiej (grudzień). Wkrótce obok dzieł artystów-amatorów w oknach biblioteki zaczęły pojawiać się też wystawy o tematyce podyktowanej obchodami rocznicowymi, np. *200-lecie Konstytucji 3 Maja* (maj '91), *Dwusetna rocznica Insurekcji Kościuszkowskiej* (kwiecień '94), czy *50. rocznica bitwy o Monte Cassino* (maj '94). Niekiedy opracowywano również prezentacje okolicznościowe, jak choćby z okazji Dnia Kobiet – *Kobieta w literaturze* (marzec '94), z okazji zimowych świąt – *Tradycje Świąt Bożego Narodzenia na świecie* (grudzień '94), czy z okazji Dnia Dziecka – *Dziecko w malarstwie* (czerwiec '95).

Z czasem o współpracę z filią zaczęły zabiegać też szkoły. Już w 1993 roku wystawiono prace uczniów Liceum Sztuk Plastycznych i II LO im. J. Śniadeckiego, przygotowane na konkurs „Dni Ziemi” (kwiecień '93), zaś od 1998 roku, kiedy to pokazano dziecięce ilustracje do twórczości Mickiewicza (wrzesień '98), uczniowskie prezentacje miały miejsce przynajmniej raz w roku. Najwierniejszym w tym zakresie współpracownikiem okazała się sąsiadująca z biblioteką Szkoła Podstawowa nr 28 (17 wystaw w latach 1998-2007), ale prezentowano też ekspozycje przygotowane wspólnie z IV LO im. H. Sawickiej (marzec '99; listopad '99; styczeń '01), oraz dzieła młodych talentów ze Szkoły Podstawowej nr 24 i Gimnazjum nr 12 (maj '01; czerwiec '06).

Co rusz galeria proponowała przechodniom nowe, przykuwające uwagę ekspozycje. Zaznajamiano ich np. z kulturą Japonii (marzec-kwiecień '91), pokazywano kserokopie XIX-wiecznych kalendarzy (maj-sierpień '92), zaciekawiano materiałami dokumentującymi: działalność kieleckiego harcerstwa w czasie wojny (wrzesień-listopad '92) oraz wydarzenia katyńskie (kwiecień '05), wprawiano w zachwyt kolekcjami sztuki amatorskiej. Wszystko to przydawało jej popularności. Techniczne przygotowanie ekspozycji, poza nielicznymi przypadkami, spoczywało teraz w rękach pracowników filii.

Od roku 1990 do końca 2007 urządzono w „Galerii na deptaku” 164 bardzo różnorodne wystawy. Ogromna popularność, jaką zdobyła sobie galeria zaowocowała wzrostem chętnych do pokazania w niej swych prac, co w konsekwencji sprawiło, że z biegiem lat terminarz wystaw zapełniał się z wielomiesięcznym wyprzedzeniem. Wydawało się, że kulminacja nastąpiła w 2003 roku, kiedy to pokazano aż 17 ekspozycji. Dwa lata później okazało się, że czas trwania poszczególnych prezentacji należy jeszcze bardziej ograniczyć. 24 wystawy, jakie przygotowywano wówczas w dwutygodniowych odstępach, i tak nie zdołały zapobiec sytuacjom, w których osoby zgłaszające chęć pokazania swych prac, były zmuszone czekać na taką możliwość wiele miesięcy. Od 2006 roku jednak za średni czas trwania poszczególnych ekspozycji przyjęto owe 2 tygodnie. Zainteresowanych pokazaniem swego artystycznego dorobku wciąż nie brakuje.

Zaletę wystawiania swych dzieł w „Galerii na deptaku” docenili amatorzy z mniejszym lub większym doświadczeniem twórczym, ale nie wzgardzili nią też artyści mogący poszczycić się dyplomem profesjonalisty, jak choćby Krystyna Bondzińska (czerwiec '01) lub Elżbieta Nowak-Pardyka (lipiec '02).

Wśród kolekcji – nazwijmy to – autorskich zauważalna jest zdecydowana dominacja wystaw malarskich. W galerii pokazywano zarówno obrazy olejne, pastele, akwarele, jak też mniej popularne linoryty, prace w tuszu, węglu czy ołówku. Obok tego było również kilka budzących zaciekawienie widzów prezentacji rzeźbiarskich i fotograficznych, ale zdarzały się także bardziej niecodzienne ekspozycje. W witrynach bibliotecznych podziwiano mianowicie wycinankę ludową (luty-marzec '93), duże, trójwymiarowe makaty wełniane (czerwiec 2000), artystyczne zdobnictwo przedmiotów użytkowych (kwiecień '01; grudzień '07), lustra w ozdobnych ramach (czerwiec '02), gobeliny (sierpień '02; sierpień '04), prace szydełkowe (marzec '04) oraz hafty (luty '04; czerwiec '05; kwiecień '06) czy ogólnie – rękodzieło (wrzesień '07).

Większość ze zgłaszających chęć zaprezentowania swych dzieł artystów to czytelnicy biblioteki lub mieszkańcy osiedla KSM, niemniej pojawiali się też twórcy spoza dzielnicy. Czyżby świadczyło to o wykraczającej poza macierzysty rejon „Dwunastki” jej wystawienniczej sławie?

Drugi etap działalności galerii wprawdzie nie może poszczycić się tak znakomitą oprawą jak poprzedni – nie ma już uroczystych spotkań otwierających wystawy, bibliofilskich katalogów, plakatów, to jednak jest okres od wcześniejszego dużo barwniejszy. Zarówno ten pierwszy, pełen profesjonalizmu i w przygotowaniu, i w materii wystawienniczej, jak też ten drugi, bardziej amatorski w praktyce, składają się na historię jednej „Galerii na deptaku”. Galerii będącej nieukrywaną chlubą „Dwunastki”, od maja 2002 roku już filii Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Elżbieta Szczygieł

Scenariusz imprezy pt. „Akademia Pana Brzechwy”

Jest to bogata w treść i różne formy zabawa biblioteczna, przeznaczona dla dzieci w wieku 8-11 lat. Dobrze jest ją przeprowadzić podczas wakacji czy ferii zimowych, kiedy ma się możliwość zgromadzenia dzieci w różnym wieku i poświęcenia im więcej czasu. W dużym stopniu nawiązuje ona do lektury pt. *Akademia pana Kleksa*, więc dobrze, jeśli w grupie jest kilkoro dzieci, które książkę znają. Na ogół jednak zajęcia przebiegają gładko, gdyż nawet 8-letnie dzieci dobrze znają film o panu Kleksie i świetnie kojarzą różne fakty związane z tą postacią.

Zajęcia można też przeprowadzić z klasą IV, która już omówiła lub jest w trakcie omawiania książki *Akademia pana Kleksa*. W takiej sytuacji trzeba położyć nacisk na powtórzenie wiadomości z lektury i zrezygnować z niektórych elementów zawartych w konspekcie, aby zajęcia nie trwały dłużej niż półtorej godziny.

Cele zajęć: przypomnienie dzieciom utworów Jana Brzechwy, uświadomienie walorów twórczości pisarza, rozwijanie aktywnej postawy w czasie imprezy bibliotecznej, zachęcanie do inwencji twórczej.

Czas trwania zajęć: 3 godziny; zajęcia można skrócić, wybierając tylko niektóre elementy zabawy.

Pomoce:

- płyta z muzyką z filmu *Akademia pana Kleksa*,
- kolorowe wizytówki w 5 różnych kształtach z wypisanymi imionami rozpoczynającymi się na literę A,
- spinacze do bielizny lub szpilki (do przypięcia wizytówek do ubrań),
- rozpisane na role teksty wierszy Brzechwy: *Hipopotam, Jajko, Sum, Chrząszcz, Grzebień i szczotka* (kilka egzemplarzy każdego tekstu),
- rekwizyty do wymienionych wierszy: plastikowe lub pluszowe żaba i kura, tabliczka mnożenia, kawałek trzciny, szczotka do włosów,
- przyklejane do regałów, wykonane z kolorowego kartonu, drzwi do tych wierszy – na wizytówce wypisany jest tytuł wiersza, po otwarciu widać tekst wiersza,
- kolorowa folia klejąca,
- nożyczki,
- karton,

- farby plakatowe,
- patyczki higieniczne,
- duża butelka zielonego napoju,
- plastikowe przezroczyste kubki,
- słomki do picia.

Przebieg zajęć:

- Kiedy dzieci schodzą się do biblioteki, włączamy płytę z piosenkami *Witajcie w naszej bajce*, *Kaczka dziwaczka*, *Na wyspach Bergamutach*. Następnie witamy dzieci i pytamy je, z czym kojarzą się im wysłuchane piosenki. Dzieci opowiadają o filmie, dlatego pytamy, czy znają też książkę *Akademia pana Kleksa*. Jeśli tak, wówczas rozmawiamy na temat tego, kim był główny bohater, jakie miał dziwne zwyczaje, przypominamy, jak wyglądała i funkcjonowała jego akademia. Jeśli dzieci nie znają książki, wtedy nawiązujemy do filmu i jednocześnie czytamy z książki kilka fragmentów (z rozdziału pierwszego *Ta oraz inne bajki* i rozdziału trzeciego *Osobliwości pana Kleksa*). Następnie mówimy, że zabawimy się w akademię podobną do akademii prowadzonej przez pana Kleksa, ale nasza szkoła będzie się nazywała „Akademią Pana Brzechwy”, gdyż w zabawie nawiążemy do różnorodnej twórczości tego pisarza;
- Wspólnie z dziećmi przypominamy, kim był Jan Brzechwa, co napisał. Dzieci wspominają, jakie wiersze Brzechwy poznały w dzieciństwie, które należały do ich ulubionych utworów;
- Mówimy, że teraz wszystkie dzieci staną się uczniami „Akademii Pana Brzechwy”, która jest podobna do akademii prowadzonej przez pana Kleksa. Podobnie jak u pana Kleksa, tak i w naszej akademii imiona wszystkich uczniów muszą się zaczynać na literę A. Różnica polega na tym, że do „Akademii Pana Brzechwy” mogą chodzić nie tylko chłopcy, ale i dziewczynki, o ile mają odpowiednie imię. W związku z tym każde dziecko musi sobie wybrać imię na literę A. Rozkładamy przygotowane wcześniej kolorowe wizytówki w różnych kształtach z imionami dzieci zaczynającymi się na literę A. Każde dziecko wybiera sobie imię, które mu się podoba i przypina wizytówkę do bluzki. Następnie dzielimy dzieci na 5 grup według kształtów wizytówek, które sobie wybrały (np. kwiatki, gwiazdki, księżycy, chmurki, choinki). W tych grupkach (po 5-6 dzieci) będą one wykonywać kolejne zadania.

Zadanie 1

Piegi

Przypominamy historię piegów – pan Kleks uważał, że nie może być nic piękniejszego niż czerwone i żółte piegi i przyklejał je w nagrodę chłopcom, którzy wyróżnili się podczas lekcji. Uczniowie byli więc bardzo dumni, jeśli zasłużyli sobie na to odznaczenie (można przeczytać odpowiedni fragment z rozdziału pierwszego). Proponujemy dzieciom, aby zrobiły sobie piegi. Nasze będą kolorowe. Rozdajemy dzieciom folię klejącą oraz nożyczki. Każde dziecko ma za zadanie wyciąć i przykleić sobie na twarzy piegi. Dzieci nie mogą używać przy

tym lusterka. Kiedy wszyscy przystroją sobie twarz piegami, przynosimy duże lustro, by dzieci mogły zobaczyć, jak wyglądają. Następnie wspólnie wybieramy 3 najładniejszych piegusów.

Uwaga! Trzeba zwrócić uwagę, aby dzieci nie przyklejały sobie folii do powiek, gdyż później trudno jest ją odkleić.

Zadanie 2

Kropkografia

Przypominamy, jak wyglądał gmach akademii i jakie lekcje się w niej odbywały (można przeczytać fragmenty z rozdziału pierwszego i czwartego). Jedną z nich była lekcja kleksografii. W naszej akademii zamiast niej przeprowadzimy lekcję kropkografii. Każda grupa otrzymuje duży karton papieru, farby plakatowe i patyczki higieniczne. Zadaniem dzieci jest namalować budynek akademii techniką stawiania kropek. Po wykonaniu zadania wybieramy najładniejszą pracę.

Zadanie 3

Wyprawa do wierszy Jana Brzechwy

Przypominamy jak wyglądał park, w którym znajdowała się akademie (opis w rozdziale pierwszym). W murze były furtki do różnych bajek – my też mamy takie furtki, ale prowadzą one do wierszy Jana Brzechwy. Na furtkach znajdują się wizytówki z tytułami tych wierszy: *Jajko*, *Hipopotam*, *Sum*, *Grzebień i szczotka*, *Chrząszcz*. Pan Kleks wysyłał czasami uczniów do różnych bajek po potrzebne mu rzeczy. Każda grupa otrzymuje polecenie, by jedno dziecko „udało się” do któregoś z wierszy Brzechwy i przyniosło jakiś przedmiot, np.: trzcinę (*Chrząszcz*), szczotkę (*Grzebień i szczotka*), tabliczkę mnożenia (*Sum*), kurę (*Jajko*), żabę (*Hipopotam*). Każda grupa musi zastanowić się, do którego wiersza wyśle przedstawiciela. Jeżeli dzieci nie wiedzą, z którym wierszem należy skojarzyć dany rekwizyt, wtedy wysłannik musi podejść do każdej furtki, otworzyć ją i przeczytać informację zapisaną z drugiej strony drzwi, aż znajdzie właściwy wiersz. Furtki wykonane są w ten sposób, że po otwarciu kartonowych drzwi widzi się wypisany dużą czcionką tekst danego wiersza, natomiast na odwrocie drzwi znajduje się informacja, gdzie jest ukryty dany przedmiot. Dzieci z każdej grupy szukają swojego rekwizytu według odczytanych wskazówek (np. „żaba siedzi za książkami na jednej z półek regału stojącego koło okna”, „trzcinę włożoną jest w książkę *Brzechwa dzieciom*, która stoi na regale z lekturami” itp.). Nagradzamy brawami grupę, która jako pierwsza odnajdzie swój rekwizyt.

Zadanie 4

Przedstawienie wierszy z podziałem na role

Każda grupa dostaje rozpisany na role tekst wiersza, z którego rekwizyt przyniosła. Teksty przygotowujemy w kilku egzemplarzach, aby każde dziecko miało przed sobą utwór. Prosimy dzieci o odczytanie wierszy z podziałem na role. Zwracamy uwagę, jak należy recytować wiersze, w jaki sposób odpowiednią intonacją głosu oraz gestami podkreślać

przekazywaną treść. Dajemy im kilkanaście minut na przygotowanie się do przeczytania utworu. Pomagamy przydzielić role. Ról jest mniej niż dzieci w grupach, ale najczęściej nie stanowi to problemu, gdyż nie wszystkie dzieci chcą wziąć udział w czytaniu. Kiedy dzieci są gotowe, każda grupa przedstawia swój utwór. Oceniamy, która grupa najładniej przeczytała wiersz.

Zadanie 5

Wyścigi w picciu zielonego płynu

Przypominamy dzieciom, do czego panu Kleksowi służył zielony płyn, kiedy pan Kleks spał, wszystko zapominał, a po wypiciu zielonego płynu odzyskiwał pamięć. Proponujemy wyścigi na najszybsze wypicie słomką kubka zielonego płynu. Z każdej grupy wybieramy jedno chętne dziecko, napój wlewamy do plastikowych przezroczystych kubków. Zanim dzieci wypiją napój, czytamy z rozdziału trzeciego fragment mówiący o tym, jak zachowywał się pan Kleks, gdy wszystko zapomniał. Zachęcamy dzieci, aby w podobnie humorystyczny sposób przedstawiły swoje zaniki pamięci. Następnie dzieci wypijają napój, wylaniamy zwycięzcę, który zrobił to najszybciej. Na koniec dzieci słowami i gestami mają wyrazić swoją radość z tego, że dzięki zielonemu płynowi odzyskały pamięć. Najpierw każde po kolei, a następnie wszystkie jednocześnie informują, o czym nie pamiętały i co sobie przypomniały po wypiciu płynu. Zwracamy uwagę na najbardziej oryginalne wypowiedzi oraz na najbardziej umiejętne wyrażenie radości.

Zwykle wszystkie dzieci chcą wziąć udział w tej konkurencji, więc wybieramy kolejną 5 dzieci aż do wyczerpania chętnych. Jeśli brakuje już czasu, to przynajmniej wszystkim dzieciom pozwalamy napić się zielonego napoju.

Na koniec zajęć włączamy piosenki z filmu *Akademia pana Kleksa*. Robimy węża i tańczymy w rytm muzyki. Dziękujemy dzieciom za przybycie i prosimy, aby anonimowo napisały na kartkach, jakie są ich wrażenia z zajęć.

SYLWETKI

Mira Sabat – malarstwo, poezja

Studiowała na WSP W Kielcach. Pedagog, bibliotekarz, kierownik filii nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, malarka, poetka. Malarstwem zajmuje się od 30 lat, jej prace znajdują się w zbiorach prywatnych w Polsce, Niemczech, Holandii, Kanadzie, Austrii, Japonii i USA. Poezja publikowana w tym wydawnictwie jest Jej debiutem.

Wystawy

indywidualne:

- 1994 – Galeria Sztuki Współczesnej DŚT w Kielcach
- 1996 – Galerii Sztuka Współczesnej DŚT w Kielcach
- 1997 – Klub Zachęta „Częstochowa” w Częstochowie
- 1998 – Galeria Sztuki Współczesnej DŚT w Kielcach
 - Galeria Autorska „Łazarek” w Kazimierzu Dolnym
 - Galeria „U Jaksy” w Miechowie, filii BWA w Kielcach
- 1999 – Galeria „Bankowa” w PKO S.A. w Kielcach
- 2005 – Galeria „Wichrowe Wzgórze” w filii nr 11 MBP w Kielcach

Mira Sabat, Maki, 1994, olej na płótnie

2002-2007 – Galeria „Jednego obrazu” w filii nr 4 MBP w Kielcach

2007 – Galeria przy ulicy Wesołej w Kielcach

zbiorowa:

2004 – Galeria Sztuki Współczesnej DŚT w Kielcach (wystawa malarsko-fotograficzno-poetycka: Mira Sabat oraz Stanisław Wójcikowski – malarstwo, Antoni Myśliwiec – fotografia, Marek Sabat – poezja)

Wiersze

W jasnej polanie pokoju
Szczęście
Które się nie zdarza.
Tajemnice tajemnic
Odkrywane
Jak źródło
I pragnienie
Pragnienie nie do ugaszenia.

O dwunastej
Wysłuchać serwisu dobrych wiadomości
Na mapie
Dla zgubionych kochanków
Odnaleźć dobrą stronę życia
Wstać
I zdarzyć się znowu.

Na razie
Życie jest obce
Choć już posłusznie płynie.
Czekam
Z ręką na klamce
Bezradnie słuchając ciszy.

Potrzebuję od zaraz
Kogoś odważnego
Do wypowiedzenia kilku słów
– „Teraz ze mną
Nie bój się niczego”
Pilne.

Robisz to wszystko dla mnie
I łapiesz motyle słów
I karmisz bezdomne gesty.
Patrzysz z czułością z tak bliska
Że prawie nie mnie
Widzisz.

Robisz to wszystko dla mnie
I nagle
Stajesz w drzwiach
otwartych od zawsze
Na to
Co miało się zdarzyć.

Robisz to wszystko dla mnie

Daleko –
do mnie jest dalej
i nie po drodze
a życie żyje się samo
i mruży jak kot
Tutaj
pod powiekami
noc
z obrazów Klimt'a
i drobiazg
który zostaje.

Ale nie da się przytulić
do małego guziczka
od koszuli.

Nie wiadomo
ile miejsca zostawić
na to „nic”.
Przejąć się
Czy nic sobie z tego nie robić.
Czegoś się pozbyć
Czy zatrzymać.
Pamiętać
Czy udawać
Że nic nie stało się
Kiedyś.

Z PODRÓŻY

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk

Vancouver Public Library

Vancouver Public Library, 2006

Vancouver – miasto w zachodniej Kanadzie, w prowincji Kolumbia Brytyjska, przy ujściu rzeki Fraser do Pacyfiku. Nadbrzeżne góry tworzą tło dla biurowców i krytych miedzią wieżowców w centrum miasta. Z trzech stron otoczone wodą, sąsiaduje ze stromymi stokami gór wznoszącymi się ponad 15 tys. m n.p.m.

Architektura centrum całkowicie zamerykanizowana za sprawą budowy licznych drapaczy chmur. Żaden jednak nie przekracza pewnych standardów wysokości (najwyższy to 150-metrowy One Wall Center z 2001 roku). Drapacze nie mogą bowiem zakłócać wizerunku miasta i są

wkomponowane w panoramę gór widocznych na horyzoncie.

Vancouver jest trzecim co do wielkości miastem Kanady po Toronto i Montrealu. Zespół miejski (Greater Vancouver Regional District) skupia około 2 mln mieszkańców. Dużą ich część stanowią przyjezdni, głównie z krajów azjatyckich i Europy. Miasto jest ważnym ośrodkiem naukowym – działają tu liczne szkoły wyższe, instytuty naukowo-badawcze i uniwersytety.

Centrum Vancouver znajduje się na cyplu Zatoki Angielskiej, a jego śródmiejska zabudowa skoncentrowana jest wokół Placu Robson Square. W mieście znajduje się 180 parków. Najśłynniejszy z nich to Park Stanley będący ostoją dzikiej przyrody z bogatą kolekcją totemów, tj. mistycznych indiańskich rzeźb. Zachwyca również pierwszy klasyczny chiński

ogród zbudowany poza Chinami pod nazwą Dr Sun Yat Sen Classical Garden, który znajduje się w Chinatown. Reprezentuje on styl dynastii Ming. Liczne są muzea, w tym najważniejsze Muzeum Antropologiczne Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej, galerie sztuki, planetarium, ale też zaskakująca ilość obiektów sportowych.

Miasto założone 120 lat temu szczyci się historią bibliotekarstwa sięgającą właśnie 1887 roku, kiedy to założona została pierwsza czytelnia Vancouver Free Public Library. Śledząc historię rozwoju biblioteki, odniosłam wrażenie, że zawsze uznawana ona była jako ważny element kulturalno-naukowy miasta. Już w 1903 roku oddano do użytku publicznego okazały budynek w centrum – Canegie Public Library. W miarę upływu lat (1927 r., 1957 r.) biblioteka rozrastała się i zajmowała kolejne bardziej nowoczesne budynki.

Obecny gmach Vancouver Public Library, który miałam okazję odwiedzić, otwarty został w 1995 roku. Ten modernistyczny gmach zaprojektowany przez architekta Moshe Safdie, inspirowany jest rzymskim Koloseum. Dziewięciopiętrowy budynek liczy 32 236 m² powierzchni. Biblioteka posiada 1,2 mln woluminów (książek, periodyków i multimediiów). Dziennie rejestrowanych jest 7000 odwiedzin. Rocznie zapisanych jest 373 tys. czytelników i odnotowuje się 9 mln wypożyczeń.

Biblioteka jest całkowicie zautomatyzowana. W przejściach znajdują się bramki zabezpieczające. Na piętra prowadzą ruchome schody i windy. Wszystko doskonale i bardzo czytelnie opisane. Zbiory w wolnym dostępie umieszczone w 22 oddziałach, bibliotece wirtualnej i obszernej bibliotece dla dzieci z zestawem interaktywnych mediów.

Na parterze znajdują się liczne księgarnie, sklepy z pamiątkami, galerie sztuki, kawiarenki, małe restauracje, bankomaty oraz poczta.

Zwiedzając bibliotekę i przeglądając zebrane tam piśmiennictwo nabrałam przekonania, że jest to biblioteka na miarę potrzeb wielokulturowej społeczności miasta, przybyszów z różnych stron świata: Azjatów, Europejczyków, Amerykanów oraz rdzennych mieszkańców – Indian. Oprócz bogatego piśmiennictwa w języku angielskim znajdują się okazałe zbiory w wielu językach: chińskim, japońskim, hiszpańskim, francuskim czy esperanto. Niewielki jest też dział w języku polskim, składający się głównie z pozycji klasyków: Henryka Sienkiewicza, Adama Mickiewicza, Józefa I. Kraszewskiego oraz książek historycznych. Było mi przyjemnie, że na „końcu świata” będąc z wizytą u rodziny znalazłam ślady polskie, nie tylko w Muzeum Antropologicznym Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej, ale i w jednej z największych bibliotek Kanady.

Pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, 2009 r.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5

041 362 70 13; 041 368 54 09

fax 041 362 61 15

e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

www.mbp.kielce.pl

DYREKTOR

Andrzej Maćkowski, starszy kustosz

041 362 70 13

andrzej.mackowski@mbp.kielce.pl

ZASTĘPCA DYREKTORA

Katarzyna Zaręba-Kowalczyk, starszy kustosz

041 368 54 09

katarzyna.kowalczyk@mbp.kielce.pl

GLÓWNY KSIĘGOWY

Urszula Sochanek

041 362 70 13

urszula.sochanek@mbp.kielce.pl

DZIAŁ GROMADZENIA I OPRACOWANIA ZBIORÓW

041 368 54 09

kierownik Anna Szalkowska, kustosz

anna.szalkowska@mbp.kielce.pl

Joanna Binkowska-Słoń, kustosz

Barbara Nawierska, bibliotekarz

gromadzenie@mbp.kielce.pl

DZIAŁ AUTOMATYZACJI I INFORMATYZACJI

041 368 54 09

kierownik Marek Maksymiuk, specjalista ds. automatyzacji i informatyzacji

informatyk@mbp.kielce.pl

Artur Piwko, specjalista ds. automatyzacji i informatyzacji

artur.piwko@mbp.kielce.pl

Renata Sztandera, kustosz

renata.sztandera@mbp.kielce.pl

STANOWISKO DS. UDOSTĘPNIANIA ZBIORÓW

041 368 54 09

Bożena Iwan, instruktor, starszy kustosz

bozena.iwan@mbp.kielce.pl

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

041 362 70 13

Iwona Ramiączek, specjalista ds. księgowo-płacowych

Aneta Adamiec, księgowa

DZIAŁ ADMINISTRACJI

041 362 70 13

kierownik Józef Andrzej Sobczyk

andrzej.sobczyk@mbp.kielce.pl

Anna Lasa, referent

Andrzej Mazurczak, starszy mistrz konserwator

Pracownicy techniczni:

Grażyna Cudzik

Krystyna Kot

Urszula Kowalczyk

Bożena Malaga

Joanna Pawelec

Mieczysława Róg

Małgorzata Sitek

Zofia Toporek

Edyta Trzebińska

Marianna Trzebińska

FILIA NR 1

25-711 Kielce, ul. Karczówkowska 20; 041 345 59 73

filia1@mbp.kielce.pl

kierownik Bożena Naporowska, kustosz

Elżbieta Marciszewska, starszy kustosz

Bożena Ptak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 2

25-750 Kielce, ul. Krzemionkowa 1; 041 345 26 38

filia2@mbp.kielce.pl

kierownik Alicja Kosmala, starszy kustosz

Monika Kuzia, kustosz

Ewelina Kowalska, młodszy bibliotekarz

FILIA NR 3

25-604 Kielce, ul. Jagiellońska 40; 041 345 23 01

filia3@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Moćko, starszy kustosz

Bożena Gorajska, starszy bibliotekarz

Anna Kopczyńska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 4

24-322 Kielce, ul. Romualda 5; 041 344 33 14

filia4@mbp.kielce.pl

kierownik Mirosława Sabat, starszy bibliotekarz

Dorota Wawrynowicz, starszy bibliotekarz

FILIA NR 5

25-547 Kielce, ul. Warszawska 147; 041 331 22 78

filia5@mbp.kielce.pl

kierownik Agata Zając, kustosz

Dorota Biskupska, kustosz

Edyta Figarska, kustosz

Justyna Stefańska, starszy bibliotekarz

Beata Goc, bibliotekarz

Małgorzata Szydźiak, bibliotekarz

FILIA NR 6

25-255 Kielce, ul. Wikaryjska 1

filia6@mbp.kielce.pl

kierownik Krystyna Lewandowska, starszy bibliotekarz

FILIA NR 7

25-512 Kielce, ul. Warszawska 9/11; 041 344 32 95

filia7@mbp.kielce.pl

kierownik Dorota Adamus, kustosz

Aneta Rakowska, kustosz

Beata Chrzęszczyk, starszy bibliotekarz

Robert Ciułek, bibliotekarz

FILIA NR 8

25-369 Kielce, os.Barwinek 31; 041 361 47 26

filia8@mbp.kielce.pl

kierownik Barbara Ząbek, starszy kustosz

Edyta Pedrycz, kustosz

Jadwiga Kieś-Kozak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 9

15-125 Kielce, ul. Okrzei 9; 051 343 16 10

filia9@mbp.kielce.pl

kierownik Renata Kajdan, kustosz

Jolanta Grudzień, starszy kustosz

Agnieszka Łaskawska, bibliotekarz

FILIA NR 10

25-406 Kielce, ul. M.Konopnickiej 5; 041 331 66 46

filia10@mbp.kielce.pl

kierownik Mariola Kamyk, kustosz

Iwona Łysek-Sobiesińska, kustosz

Iwona Majewska, kustosz

Aldona Zielińska, kustosz

FILIA NR 11

25-432 Kielce, ul. J.Nowaka-Jeziorańskiego 53; 041 331 83 46

filia11@mbp.kielce.pl

kierownik Beata Kamińska, starszy kustosz

Ewa Sobczyńska-Niebudek, kustosz

Elżbieta Szczygieł, kustosz

Bożena Mazurczak, starszy bibliotekarz

FILIA NR 12

25-346 Kielce, ul. Zagórska 60; 041 344 36 71

filia12@mbp.kielce.pl

kierownik Edyta Bafia, kustosz

Elżbieta Kubicka, starszy kustosz

Dorota Chudzińska, starszy bibliotekarz

Barbara Tomaszewska, starszy bibliotekarz

Iwona Ozga, młodszy bibliotekarz

FILIA NR 13

25-628 Kielce, ul. Naruszewicza 25; 041 335 88 21

filia13@mbp.kielce.pl

kierownik Małgorzata Wachla, starszy kustosz

Katarzyna Iwańska, kustosz

Krzysztof Małys, starszy bibliotekarz

100 LAT
BIBLIOTEKARSTWA
PUBLICZNEGO W
REGIONIE
ŚWIĘTOKRZYSKIM
1909 - 2009

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KIELCACH